

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JOZSEF-UT 58. SZÁM
TEL.: 21-90. EJJEL 16-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

6 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVIII ÉVFOLYAM 22 SZÁM

Az alkalmi munkás

— mert ilyen is van, — ezt hallottam legutóbb, olyan valaki aki csak alkalmilag dolgozik, éppen ezért sokkal, de sokkal nagyobb a bére, amit követelhet. Előtte az alkalmi munkás és így mondja: — Hogy tetszik olyan gondolni, tekintés uram, ezt a hómil én tíz pengő forintot alul el nem vihethem, mert én csak alkalmi munkás vagyok!...

— ?... — állok és nézem ezt az önjutással megvert alkalmi munkást, mert sehogy se értem, miért kell neki többet fizetnem csupán azért, mert ő alkalmi munkás. Elvégre én például elképzelhetetlenül sokkal, de sokkal többet dolgozom órára, mint ez az alkalmi munkás és megközelíthetőleg se kapok annyit. Allig negyed óras munkáról volna szó és most tíz pengő forintot kér.

Lemondólag íntek, hogy nem bírom meg a szállítással, mert ennyi pénzt nem lehet kiadni csak úgy röptében akkor, amikor én órákon át dolgozom ennyi összegért elég komoly, sőt felelősségteljes munkát végez...

— Már pedig uram, tekintés uram, ez így van, akl ennél olcsóbban elvégezi, az csak tekerőgő lehet, nem alkalmi munkás.

Nem vitatkoztam, csak íntek, hogy nem tudok felemelkedni az alkalmi munkát megbeszélő színvonalig.

Néhány nap múlva ismét került valami egyórási munka. Szentet kellett volna berakni. Egy ember egy jó óra alatt, két ember biztosan elvégzi egyetlen félóra alatt.

— Huszonöt pengő kérem! — áll a vállalkozónak látszó alyafi.

— De ember, hogyan gondolja ezt két óráknak legfeljebb egy félóra, hát mit gondolnak!...

— Mi csak azt gondoljuk, kérem, hogy alkalmi munkások vagyunk, nekünk legkevesebbet, ennyit kell kéri!...

— Kérni lehet, de ezt én meg nem adhatom, elvégre egy félórát munka, ki halott már ilyen!...

— Mi olcsóbban nem csinálhatjuk meg, mert mi alkalmi munkások vagyunk — hallom ezt az átkozott két szót ismét.

— De ember, mi az, hogy alkalmi munkás és miért kell magunknak éppen ezért többet fizetnem, — gondolok hirtelen valami, eddig ismeretlen, előttem soha nem hallott „szakszervezetre”, hát illik végre megtudnom, hogyan is állunk az alkalmi munkás kifejezéssel.

— Az kérem úgy van, hogy mi, alkalmi munkások nem dolgozunk állandólagosan, csak úgy, ahogy az alkalom adja!...

— Ezt értem, de miért kell nekem azt is megfizetni, hogy magunk nem dolgozunk!...

— Hát ez az, kérem alássan, mi hol itt, hol ott kapunk munkát, elvégezzük szakmányba, keppen, hármán, vagy egyedül, aztán megyünk tovább, új munkát keresni. Mert a szakmunkás kérem, az órabérért dolgozik, de mi „azta” nem tehetjük meg, mert akkor nagyon ráfájtelnánk a munkánkra!...

Olyan meggyőződésel mondja annyi elszántsággal, igazán teljes tudatában, hogy reménytelenül bocsátom el ismét a két alkalmi munkást.

Aztán gondolkodom a dolgon és rájövök, hogy ma legjobb alkalmi munkásnak lenni. Ma olyan időtök élünk, hogy minden percrek, minden óránk meg van a maga tennivalója.

Élénk lett a keleti harctér

Súlyos harcok Leningrádnál és az Ilmen tónál -- Újabb 305 harckocsit veszített a szovjet -- Blélaja Cerkovnál olyan súlyos vereséget szenvedtek az oroszok, hogy félbe kellett hagyniok támadásaikat -- Rómától délre felmorzsolták az angolszász előretolt egységeket a németek -- Szerb államőrségi csapatok és csetnikiek visszaűzték Boszniába Tito csapatait -- Spanyolország őszintén és jóakaratosan betartja semlegességi kötelezettségét

Tiltakozás az angol alsóházban a korlátlan légitbombázás ellen

A KELETI HARCTÉR ma sokkal élénkebb képet mutat, mint az elmúlt napokban. A szovjet több szakaszban ismét nagy erővel támadt, másrészt a németek is tovább folytatták támadásaikat Zsaskovnál és Pogreviszcsinél. A legújabb súlyos harcok színhelye továbbra is Leningrád és az Ilmen-tó vidéke, ahol az oroszok erőfeszítéssel az arconalás ezen a szakaszon elsősorban nehéz tüzérségüknek köszönhetik, mióta azonban a német csapatok az arconalás kiegyenlítése és csapatvisszavonások következtében kikerültek a nehéz tüzérség hatósugarából, az orosz nehéz tüzérség szerepe egyre szűkebb korlátok közé került, annál is inkább, mert a rossz időjárás és a még mindig tartó olvadás következtében a nehéz tüzérség előre szállítása nehéz feladat elé állítja az orosz hadvezetést. Az oroszoknak az arconalás többi szakaszán folytatott támadásáról illetékes német katonai körök úgy vélekednek, hogy azoknak főleg a német csapatok lekötése a céljuk. — Az olasz harctérrel kapcsolatban német katonai helyen megjegyezték, hogy a csütörtöki német hadijelentésben említett helységi visszafoglalásnak csupán helyi jelentőséget lehet tulajdonítani. Nagyobb összecsapás a Nettunonál partraszállt csapatokkal még nem történt.

RIBBENTROP BIRODALMI KÜLÜGYMINISZTER a Német TI tudósítója előtt nyilatkozott az Argentinával fennálló diplomáciai viszony megszakításáról. Az északamerikai kormány már évek óta próbálkozott, hogy Argentinát rávegye a tengelyállamokkal fennálló diplomáciai kapcsolatok megszakítására. Nem vándt vissza semmiféle eszközökkel, még a zsarolás sem. A Ramirez kormány most engedett ennek a nyomásnak és feloldozta az ország szuverenitását az északamerikai „jóindulat”-nak. Az indoklás amelyet Buenos Ayres a szakításhoz fűzött, a német nagykövetség tagjaival

nak átfutólagos részvétele egy kémkedési ügyben, teljesen valószínű és csak további bizonyossága annak, hogy az argentin kormány nem ura többé saját elhatározásának és hogy a német és az argentin nép hagyományos barátságát áldozatul esett Washington lelkiismeretén és sötét módszereinek. Németország az argentinai kapcsolatok megszakítását a gyakorlatban semmit sem veszít, sem a hadvezetés, sem pedig a háború utáni érdekek szempontjából.

ILLETÉKES NÉMET HELYRÖL KÖZLIK tájékoztatásul: A szovjet kormány hivatalos közleményben azt állítja, hogy több ezer lengyel tisztnak a katyni erdőben történt meggyilkolását Németország a szovjetre akarja áthárítani, holott azokban a németek a tettesek. A szovjet kormány a nyilatkozat megételére bizonyos átfutólagos kijelentés alapján érzelt feljogosítva magát. Brlnben a nyilatkozatnak annál kevesebb jelentőséget tulajdonítanak, mert a ténykörülmények teljesen tisztán állanak. Errel kapcsolatban emlékeztetnek arra, hogy a lengyel menekültek képviselői ismételt kérdésekre sem kaptak Moszkvától felelőleges választ a lengyel tisztek hollettéről, most pedig azt állítják, hogy ezek a fizetések munkás zászlóalakra osztották be szovjet részről, később pedig német kézbe jutottak. London mértékadó helyről származó hír szerint a brit kormány elégtelével vette azt a választ, amelyet a narancsos lúdkibbn Spanyországból Angliába jutott időzített bombák ügyében Spanyol részről adtak. A spanyol kormány ideiglenes biztosítékot adott és ez a biztosíték hírszerint tovább megy a háború kezdete óta minden eddigiéig. A spanyol válasz a többi között közölte, hogy a spanyol kikötőkből kitasztolták azokat a külföldi állampolgárokat, akik ott szabotázs eseményekben közreműködhetnének. A spanyol nagykövet közölte Edenne, kor-

mánya utasítására, biztosítja az angol kormányt, hogy az illetékes spanyol hatóság megtepte a legszigorúbb rendszabályokat hasonló esetek megismétlődésének lehetetlenné tételére.

ATTLEE ANGOL H. MINISZTER-ELNÖK egy hozzá intézett kérdésre válaszul kijelentette, hogy a Raf nemcsak folytatja, hanem fokozni fogja támadásait a német ipari és közigazgatási központok ellen. Davle munkáspárti pacifista képviselő azt a kérdést intézte a kormányhoz, hogy tegyen meg a nemzetközi Vöröskereszt közvetítésével minden teltől, hogy a válógás nélküli légitbombázás megszűnjék. Atlee h. miniszterelnök igen élesen válaszolt a felszólalásra; határozottan visszautasította a válogatás nélküli bombázás vádját. Jó volna, ha a képviselő úr figyelmét azok felé fordítaná, akik a bombázás politikáját megkezdték. Arra a kérdésre, vajon a háború után Helgolland Visszakerülő-e a brit birodalomhoz, Edden külügyminiszter kijelentette, hogy ezidőszent semmiféle határkérdésről, vagy területi birtokmegváltásról nem lehet szó. A külügyminiszter ezután hangoztatta, hogy a szövetségesek változatlanul ragaszkodnak a feltétlen megadás követeléséhez.

A PARAGUAY KORMÁNY a következő közleményt adta ki: Szerdán a kora reggel a felszólaltó liberális párt elemei és a vele kapcsolatos csoportok kísérletet tettek az assuntoni rendőrigazgatóság épületének erőszakos való elfoglalására. A rendőrséget meglepte a kísérlet, mindazonáltal erősen visszaverte a támadást. Egy lázadó életét veszítette. Mindenütt teljes a nyugalom és a rend. A vizsgálatot folytatják. A kormány közleményével kapcsolatosan még jelentik, hogy a Morinigo elleni puccsot rövid háré után leverték. Egyelőre még nem állapították meg, résztvette-e külföldi államok a kísérlet-

ben. A kormány mindaddig még nem adott ki részletes közleményt az eseményről.

JORDANS GRÓF SPANYOL KÜLÜGYMINISZTER kijelentette, hogy — az ideg háborúval szemben, amely a semleges országok ellen folyik, tárgyilagos és hidegvérű magatartást kell tanúsítani. Spanyolországot nem fogják leszorítani politikai vonásról és addig juttatni, hogy egyik vagy másik hadviselő fél mellett döntsön. Spanyolország semlegességi kötelezettségét őszintén és jóakaratosan betartja és ennek szolgálatába állít minden eszközt.

AZ EGYESULT ÁLLAMOKBAN a 18 és 38 év közötti nékülzűk ó amerikalokat rövidesen behívják, hogy fedezzék az északamerikai haderő utánpótlását az 1944 év első hat hónapjában.

A BOLGAR KORMÁNY rendeletet adott ki, amelyben az összes ipari üzemek munkásait munkahelyeikre való visszatérésére szólítja fel. A rendelet szerint a munkások legkésőbb január 28-ig kötelesek munkahelyeiken jelentkezni. A rendelet ellen vétőket hadilővénytűk elé állítják.

TITO CSAPATAI január 8 és 18 között kísérletet tettek, hogy Délkelet-Boszniából behatoljanak Délnyugat-Szerbiába, Tito három dandárja Rogaticánál tört be. A szerb államőrségi csapatok a környékbeli csetnikekkel megerősítve erős harc után visszaverték a behatolókat, majd elhárításra indultak és visszaszorították őket Boszniába. Tito csapatai néhány száz halottat és nagyszámú sebesültet vesztettek. Aranyelovácánál kétszáz több álló kommunista csapatot vertek szét. A foglyok között egy politikai biztos is van.

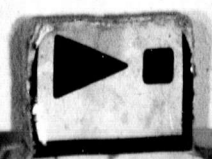
AZ ANGOL HIRSZOLGALAT rendkívül hírt közölt, hogy illetékes helyen Londonban kijelentették, hogy a Libériai kormány január 26-án hadat üzent a fengeynek.

valója az alkalmi munkás részére is, ha dolgozni akar. Csak annak nincs ma munkája, aki nem keresi, vagy aki nem akarja vállalni...

Az, hogy alkalmilag kerül munka, valóban nem lehet jogom arra, hogy félórát tízöt pengőt keressek valaki, még akkor se lehetséges ilyesmi, ha azon a napon több ilyen alkalmi munka nem adódik. Valami nincs rendben ezzel az alkalmi munkássággal, mert ez a legrosszabb foglalkozás ma, amit csak el lehet képzelni. Úgyes ember nem is vállalja magát, csak alkalmi munkát.

mert jön, megy, parázs pénz veri a markát. Szenesszeker után bak'at, vagy fasszekerét kísér, néhány fertályóra alatt kész a napszám. Miért menne akkor olyan munkába, ahol a napszám és órabér meg se közelítheti az alkalmi munkás keresetét. Így érthető az is, hogy egyre nagyobb és nagyobb tömeben hárjuk a panaszt, hogy nem lehet napszámot kapni, mincs mezel munkás és elnép'tenednek a rendes foglalkozások, de megszapordnak az alkalmi munkások tábora. Félis azonban, hogy éppen a s'k alkalmi

teni a rendes állapotot, mert minél többben lesznek olyanok, akik alkalmi munkára lesnek, annál kevesebb lesz a lehetősége annak, hogy az alkalmi munkás versenytárs nélkül kapja meg a munkát. Nem véletlen az se, hogy az egyik ilyen nagy hangú és nagy hért kőrő alkalmi munkás által ott hagyott munkát három diák negyed óron remekül elvégezte igen rövid idő alatt diák-kapitáros alapon. Szépen, jól. A nélkül, hogy alkalmi munkásoknak címeztek volna megukat...

Bjelaja Cerkovnál meghíusították a szovjet áttörési kísérletét

Berlin, január 27. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderőfőparancsnokság közli: Csapataink Kercsnél tűzérőgünk kitérő támogatásával visszaverték a szovjet erős támadásait. A Cserkasztól délnyugatra lévő térségben szintén visszavertünk vagy felfogtunk heves ellenséges támadásokat, amelyeket erős gyalogság és páncéloskötélekek intéztek. Bjelaja Cerkovtól délkeletre az ellenség több hadosztály és páncélosok támogatásával támadásra indult. Áttörési kísérlete 82 ellenséges páncélos szétlövése után meghíusult. Az egyik betörési hely körül még folynak a harcok. Zsaskovtól délnyugatra fekvő térségben és Pogrebiscsétől délnyugatra erős ellenséges ellentámadások visszaverése után tovább haladtunk előre. Itt pusztán egy hadosztály körzetében 66 szovjet páncélost, 99 löveget, valamint számos más fegyvert zsákmányoltunk vagy megsemmisítettünk.

Súlyos harcok Pripjet és Berezina között

A Pripjet és a Berezina között újból súlyos harcokra került sor. Ezekben a harcokban csapataink megtartották állásaikat és szétlőttek 26 ellenséges páncélost. Az Ilmenótól északnyugatra és a Leningrádtól délre eső térségben hadosztályaink további súlyos harcokban állanak túl-

erőben lévő ellenséges erőkkel. A szovjet szerdán a keleti arcvonalon 305 ellenséges páncélost veszített. A magas északon rohamcsapataink Kandalaksa és Murmanszk közötti szakaszon foglyokat ejtettek és zsákmányra tettek szert.

Rómától délre szétverték az ellenség készenléti állásait

A délolaszországi arcvonal nyugati szakaszán tovább tart az ellenséges nyomás. Az ellenségnek kis szélességben indított több támadását meghíusítottuk. A keleti szakaszon az ellenség valamennyi felderítő előretörése eredménytelen maradt. Rómától délre az ellenség hasztalanul kísérte meg hidfoglalásának kibővítését. Készenléti állásait szétvertük, több zászlóaljnyi erővel indított támadásait visszavertük. Több angol és amerikai foglyot ejtettünk és hét páncélost szétlőtünk. A partraszállási helyek a messzehordó tűzérés zavaró

tüze alatt állanak. A légitámaszponttal nappal és éjjel támadta az ellenség partraszállító hajóhadát Anzió előtt, mégpedig harci, torpedóvető és csatarepülőgépekkel. A légitörő találatokat éjt el két cirkálón, négy rombolón és 12 szállítóhajón és kereskedelmi hajón, amelyeknek összes terfogatja 47.000 tonna és további 26 nagyobb partraszállító járművön. A hajók egy részének megsemmisítésével számolni lehet. Az anziói kikötő berendezéseiben bombatalálatok után tüzek és rombolások keletkeztek.

Új léghárító fegyvert alkalmaznak a németek

Zürich, január 27. Londoni jelentés szerint a brit légitörő főhadiszállása arról számol be, hogy a németek angol repülőgépek ellen egy, a norvégiai partvidéken lefolyt támadás során új fegyvert alkalmaztak. A léghárító ágyúk rakétához ha-

sonló lövedékeket lőtték ki, melyek a levegőben szétnyíltak. A lövedékekből ejtőernyős bontakozott ki, amelyen különleges tartály függött. Az új fegyver hatásáról a jelentés nem számol be.

305 harcokcsit veszítettek ismét a bolsevisták

Berlin, január 27. Az Interinf a következőket jelenti a keleti arcvonal közepén és északi szakaszán folyó harcokról: A Pripjet és Berezina között indított bolsevista támadás szerdán széles arcvonalon ismét feléledt. A német kizsoltó erőknek sikerült lényegileg valamennyi támadást visszautasítani, miközben a bolsevistáknak súlyos veszteségeket okoztak. A bolsevisták két helyen benyomultak a német vonalakba. Az egy-

ik betörési helyet elreteszelték, a másikat újra megszüntítették az ellenségtől és 19 páncélost zsákmányoltak. Szmolenszktól délnyugatra és Neveltől északra több szovjet támadás meghíusult. Az Ilmen tó és Leningrád között tomboló nagy csata szerdán is változatlan hevességgel tartott. A német védők véresen visszaverték a Szovjet támadásokat. Az egész keleti arcvonalon 305 harcokcsit veszítettek a bolsevisták.

Kercsnél is visszaverték az órási erővel támadó oroszokat

Berlin, január 27. Interinf jelentés a keleti arcvonal déli szárnyáról: Kercs harci térségében szerdán is súlyos, egész

napon át tartó harcokra került sor, valamennyi bolsevista támadás összeomlott. Már a korai reggeli órákban a szovjet hatalmas pergőtűz zúdított a német állások ellen és ezzel egyidejűleg több repülőezred támadta a német vonalakat. Német vadászok rövid idő alatt el-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZI

űzték az ellenséges gépeket 11 gépet lelőttek. Ezután több bolsevista lövésvezred intézett támadást, de oly megsemmisítő elhárító tűz fogadta őket, hogy az az első legmakacsabb támadás az ellenségre súlyos veszteséggel meghíusult. A délutáni órákban a bolsevisták újból széles arcvonalon támadtak Kercs térségében. A bolsevistákat helyenként elkeseredett közelharcokban visszavertük. Cserkasztól délnyugatra a bolsevisták új nagy támadást intéztek, amelynek során az ellenségnek néhány helyen sikerült a német védelmi övezet elűlő vonalait elfoglalni. A német főhadiszíntéren azonban mindenütt felfogták a bolsevista előretörést. A bolsevisták itt 51 páncélost veszítettek. Igen súlyos harcokra került sor Bjelaja Cserkovtól délkeletre. Bár a bolsevisták kezdeti sikereket értek el, a német tűzérés állásai előtt megtorpantak. A rendkívül súlyos és véres veszteségek oly mértékben csökkentették a szovjet kötélekek támadó erejét, hogy többé nem tudták folytatni támadásaikat. Rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek a bolsevisták Umantól északra és Pogrebiscsétől délnyugatra. A németek 66 páncélost és 99 nehéz löveget zsákmányoltak. 800 embert foglyul ejtettek, több mint 1600 bolsevista katona maradt a csataterén. (MTI)

Hírek néhány sorban

Hull államtitkárhoz a szerdai sajtótájékoztatón kérdést intéztek, hogy mi volt a moszkvai jegyzék pontos tartalma, amelyet a szovjet kormány visszautasított az orosz-nyelvi vizsálya, valójában közzététel, Hull nem volt hajlandó válaszolni a kérdésre. Ettől az angol h. miniszterelnök szerdán közölte a felsőházban, hogy a legközelebbi hónapokban Londonban a brit birodalom miniszterelnökei értekezletre ülnek össze. Az értekezlet időpontját biztonsági okokból egyelőre nem közlik. A Vatikánban beható vizsgálat indult az azzal kapcsolatban, hogy Garaciolo tábornokot Toscanában egy kolostorban találták meg. A vizsgálatból kitért, hogy a tábornok négy hónapja eljött teljes komolysággal kérte hogy mint a Ferences rend tertiáriusát vegyék fel a kolostorba. Kitért, hogy a noviciusú időt és Szt. Ferenc szabályait szigorúan betartotta, mire mint tertiáriust felvették a rendbe. Ennek következményeként viselheti a rend ruháját és együtt él a kolostor többi lakóival. Sigemicu külügyminiszter a japán alsóház ülésén kijelentette, hogy a japán kormány már többször erőlyesen tiltakozott a kórházajók elsúlylyesztése miatt, de ellenséges részről nem adtak végérvényes választ. A külügyminiszter hangoztatta, hogy Japán megfelelő ellenintézkedéseket tesz.

A 43. lötyyalombos német katona

Berlin, január 27. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek. A Führer Majo Hermann ezredesnek német légvédelmi felügyelőnek, mint a német véderő 43. katonájának a Vaskereszt lovagkeresztjéhez a lötyyalombot adományozta a kardokkal. Majo ezredes a brit

terrorbombázók ellen harcba vetett éjjeli vadászok új harci módszerének megteremtője. Igen hamar bevált módszere alapján éppen a legutóbbi időben tekintélyes veszteségeket okoztak az ellenséges kötélekeknek. (MTI)

Megakadtak Dél-Olaszországban az angolszász támadások

BERLIN, jan. 27. Interinf jelenti: A Rómától délnyugatra húzódo parti sávon szerdán fokozódott a harci tevékenység, és a délolasz arcvonalon is játszódtak le részben heves helyi harcok. A nettunoi tengeri partvidéken a német légitörő éjjel-nappal ismét jelentékeny károkat okoztak a partraszálló kötélekeknek. Két cirkáló és 4 romboló bombatalálatok folytán nagyrészt elvesztette harci értékét. Összesen 477 ezer tonnát kitevő 12 kereskedelmi és szállítóhajón ugyancsak sok találatot figyeltek meg. A Pontini parti sávon a német csapatok visszautasították a partraszálló erők felderítő előretörését.

Délolaszországban az 5. amerikai hadsereg folytatta lekövő támadásait, a Karigliano alsó folyásán. A támadások a német előtérben megakadtak Cassinótól északkeletre erősebb inváziós erők újból támadást indítottak de megállították és visszazsörtötták őket. A Monte san Grocenál, amely a szövetségesek minden állítása ellenére teljesen német kézen van, szintén tovább tartottak a kemény harcok. Az adriai tengerparton az Empire csapatok sorozatos helyi előretöréseket hajtottak végre, a német előtérben azonban valamennyit visszaverték. (MTI)

Göbbels: Európát a bolsevizmustól csak Németország mentheti meg

Berlin, január 27. (Német TI) Dr. Göbbels birodalmi miniszter a Das Reich c. hetilap újabb számában közölt cikkében a szovjet-nyelvi vizsályt és Amerikának ebben az ügyben tanúsított magatartását példának állítja, amelyből mindenki megtanulhatja, hogy mi történnék Európában és Európával, ha a határon nem állna őrt a német véderő. Ha a történelem kerekét — írja a miniszter — vissza lehetne forgatni 1939 augusztusáig, akkor az ügynek mai tapasztalatai birtokában Danzig város kulcsát ünnepléses külsőségek között tálcán hoznák elének. De most már késő.

szmevilágunkkal leváltuk. — Szilárdan hiszek abban, hogy urak leszünk, nevezetesen akkor, ha az ellenséges hatalom eszméi nem lesznek elegendők a dolgok természetes menetének feltárára. A háború ma teljesen nyílt képet mutat. Márhol holnapra teljesen megváltozhat arculata, amikor ismét a legnagyobb helytállás órája következik és az angol és a nemzeti szocialista történelemben még sohasem fordult elő, hogy ilyenkor meg ne álltunk volna a helyünkön. (MTI)

FIUMET ISMÉT BOMBÁZTAK

Chlasso, január 27. (Bud. Tud.) Angolszász repülőgépek Fiumét ismét bombázták. A lakónegyedekben és a polgári lakosság körében veszteségek voltak.

A MÉP klubnapja

Budapest, január 27. A MEP csütörtökön este igen nagy érdeklődéssel kísért klubnapot tartott. A párt helyiség már a késő délutáni órákban benepesült, amikor főleg a vidéki törvényhozók látogattak el a központba. 8 óra előtt egymásután érkeztek a kormány tagjai, valamint a párt fővárosi képviselői. A klubnapon a kormány részéről megjelent a miniszterelnök is. A párt helyiségben beszélgető csoportok alakultak, amelyek a késő esti órákig élénk eszmecserebe merülve tárgyalták az időszerű külső és belpolitikai eseményeket.

Tanári kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóth Kása Gyula okleveles középiskolai tanárt a debreceni kegyes tanítórend gimnáziumhoz szolgálatára, való egyidejű beosztása mellett állami gimnáziumi h. tanárrá kinevezte.

Csokonai színház. Fel.: 25-45. Igazgató: B. Unger István. Előadások d. u. fél 4 este fél 7 órakor. Pénteken B) bérlésben: Két kapitány. Erdélyi Mihály nagysikerű színgeroperettje!

Hungaria filmszínház. Karády Katalin és Ajtay Andor együttes főszereplésével: Boldog idők. Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

Apollo filmszínház. Ma bemutató: legszebb magyar romantikus zenés filmköltemény: KALOTASZEGI MADONNA. Főszereplők: Sárdy János, Borján Éva, Petrovich Széplágyi, Vizváry Mariska, Maklár Zoltán és Tompa Puffi.

Ateneum mozgó műsra. Hétfőn szombaton: 5 és 7 órakor. Kacagóest! Látvány Kálmán. Vigjátékok vigjátékában: Egy bolond százat csinál.

Viaszínház. Ma utoljára a megható és izgalmas háborús világfilm: ALCAZAR. A hősiesség himnusza! Fősz.: Fosco Giachetti. Előadások 5 és 7 órakor.

elő... utá... Balla... A m... Munka... tője, a... Ismer... most... 1943-ik... jelenté... Balla... tódó... mint ú... követ... vetítés... lyezésé... A de... Hivatalt... város... GA... KÖZ... amely... működ... ban a... igen jó... tudó r... munkat... nyert... férfi... gyerme... ben m... kocsis... kereste... rás ny... lyezést... kaközve... az I. f... ság ar... gazdasá... sági m... sftette... tó meg... említett... sem ad... má... sági fo... zaléka... ban he... megtal... lyes l... munkás... lehetne... az ipar... munkah... bíznák... kinteb... nyerne... munkat... kezésre... díg ott... arra a... ne. Szű... MUN... érdeké... zal, hos... egyszer... téré h... elsőren... gven. E... kaközve... az össze... gvarat... juk, va... hazatér... foglalko... szírne... viszonyl... sonló k... A... kérdése... jelentés... itt mut... vesebb... háztartá... anyagil... bérköve... 1943-... munkah... resöt. K... helyben... ben 284... alkalma... Erdek... Balla B...

Debrecenben már most előkészület történt a háboru utáni munkahely biztosításra

Balla Béla igazgató nagyszabású jelentése a debreceni munkaközvetítő hivatal múltévi munkájáról

A m. kir. debreceni állami Munkaközvetítő Hivatal vezetője, az értékes munkásságáról ismert Balla Béla irodaigazgató most állította össze a hivatal 1943-ik évről szóló jelentését. A jelentés bevezetésében rámutat Balla Béla a mindenkor felvetődő munkaproblémákra és mint új, korszakot jelző határkövet említi meg a munkaközvetítés állami felügyelet alá helyezését.

A debreceni Munkaközvetítő Hivatal kebelében működik a város hatóságai

GAZDASÁGI MUNKA-KÖZVETÍTŐ HIVATALA,

amely 1941 december 15-ike óta működik ilyen formában. 1943-ban a gazdasági munkapiac igen jó volt. Minden dolgozni tudó munkás talált megfelelő munkaalkalmat. — Elhelyezést nyert a mezőgazdaságban 1860 férfi és 102 nő, valamint 539 gyermek. Legnagyobb mértékben mindenescselédek, bérest, kocsi és kommenciós cselédek kerestek. 2447 gazdasági munkás nyert tehát összesen elhelyezést az elmúlt évben a Munkaközvetítő Hivatal által, míg az I. fokú közigazgatási hatóság aratási, cséplési és egyéb gazdasági munkára 701 gazdasági munkás szerződését hitelleltette. Balla Béla irodaigazgató megállapítása szerint a fent említett 2447 munkás korántsem adja az összmunkásság számát. A valóságban mezőgazdasági foglalkozású réteg 50 százaléka ugyanis jelenleg az iparban helyezkedik el, ahol jobban megtalálja számításait. A helyes képet a mezőgazdasági munkások számára csak úgy lehetne megállapítani, ha mind az ipari, mind a mezőgazdasági munkaközvetítést egy szervre bíznák. Ez ugyanis minden tekintetben teljes áttekintést nyerne a munkakereslet és munkakínálat felől és a rendelkezésre álló munkaerőket mindig ott használhatnák fel, ahol arra a legnagyobb szükség lenne. Szükséges ez a háború utáni

MUNKAERŐBIZTOSÍTÁS

érdekeiben is. Számolni kell azal, hogy a világegés borszalmi egyszer megszűnnek és a hazai elsődrendű feladat kell, hogy legyen. Ennek érdekében a Munkaközvetítő Hivatal megkereste az összes debreceni üzemet és gyárat, kérdést intézett hozzájuk, vajon háború után hány hazatérő munkanélkülit tud foglalkoztatni. Balla Béla cél szerűnek látja, hogy országos viszonylatban készítsék el a hasonló kimutatásokat.

A HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK

kérdésével foglalkozik ezután a jelentés. Rámutat a jelentés az itt mutatkozott visszasszágokra s arra a helyzetre, hogy mind kevesebb munkaadó tart jelenleg háztartási alkalmazottat, mivel anyagilag nem bírják a túlzott bérköveteléseket.

1943-ban nyilvántartottak 3953 munkahelyet és 3854 munkakeresőt. Közvetítették 3699 állást, helyben ebből 3337, a kerületben 284, máshova 78 háztartási alkalmazottat került.

Érdekes kimutatást közöl Balla Béla igazgató arról, hogy

a munkaadó hányszor vett fel az elmúlt évben háztartási alkalmazottat: egyszer 2280, kétszer 503, háromszor 260, négyszer 195, ötször 146, hatszor 140, hétször 59, nyolcszor 57, kilencszer 40, tízszer 15, tizenegyszer 4 személy. Ugyanekkor a munkavállalók a következőképpen változtatták munkahelyüket: egyszer 2137, kétszer 619, háromszor 298, négyszer 165, ötször 126, hatszor 176, hétszer 81, nyolcszor 39, kilencszer 27, tízszer 25, tizenegyszer 6 háztartási alkalmazott.

NYILVÁNTARTOTT

a munkaközvetítő hivatal 6570 munkahelyet és 6270 munkakeresőt. Közvetítettek 5836 állást. Az 1942. évi eredményekkel összehasonlítva a munkahelyek száma 966-tal a munkakeresők száma 882-vel, a közvetítettek száma

pedig 693-mal csökkent. A munkahelyek közül 2352 férfiak, 4218-at nők részére jelentettek be. A munkakeresők közül férfi volt 2206, nő 4054.

Az alábbiakban statisztikát adunk az egyes szakmák szerint az első szám a munkahelyet, a második a munkakeresőket, a harmadik a közvetítetteket jelenti: östermelés 728, 720, 717, vas és fémipar: 231, 191, 177, gépipar: 81, 84, 60, kő és agyag ipar: 10, 7, 6, fa és csontipar: 231, 154, 152, bőr és szőrme ipar: 209, 166, 157, élelmiszeri ipar: 67, 73, 58, építőipar: 103, 107, 98, szállítás és vendéglátás ipar: 21, 10, 10, gyári segédmunkás 501, 539, 393, kereskedelem, hitel: 17, 23, 13, intézeti és magánalkalmazott: 16, 15, 7, szolgásmélyzet: 81, 72, 61.

Debrecen városának 125.965 lakosa közül 22 százalék, vagyis 27.713 mezőgazdasággal, 31 százalék pedig, vagyis 39.049 ipari munkával foglalkozik.

A nagy munkát igénylő, nagy szerűen összeállított, mindnagye kiterjedő és alapos jelentés Balla Béla irodaigazgató és kiváló munkatársai odaadó és áldozatos munkájáról beszél.

A középiskolákban február 29-én osztanak félévi bizonyítványokat

Budapest, MTI jelenti: Szinyei Merse Jenő m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a középiskolákban, középiskolákban és szakiskolákban az 1943/44. iskolai év első féléje 1944. február 29. napjáig tart. Ezekben az iskolákban az első félévi bizonyítványt 1944. február 29. napjának utolsó tanítási órájában kell kiosztani. Február el-

ső napján vagy március első napján születnapot tartani nem szabad. E rendelkezések nem vonatkoznak az ipari szakiskolákra valamint a népi iskolákra és ezekben az iskolákban az év első féléje változatlanul január 31. napjával végződik. Az első félév meghosszabbítása a rendtartásokban megállapított egyéb határnapokat nem érinti.

Tíz lombosodó tölgy hirdeti az 1936-os berlini olimpiasz magyar sikereinek emlékét

Harangi fáját kettémetszették s az egyik csemete Nyirabonyban, a másik Hajdúsámsonban ültet

Mindenkinek emlékeztetésére ének még azok a szép napok, amikor 1936-ban egymásután jöttek a jelentések Berlinből, a nemzetek olimpiai küzdelméről, a magyar diadalokról, feledhetetlen győzelmekről. Tíz aranyérmét, tíz tölgyfacsomót hoztak haza bajnokaink. Nyolc éve már ennek. Vajjon mi lett ezekből a kis fák közül. Erről olvastunk beszámolót egyik sport újságban. Érdekesebb részeit alább közöljük olvasóinkkal.

Budapesten öt fát Budapesten ültettek el. A Festnevelési Főiskolán díszleg buzgó példaként a szabadfogású birkózásban olimpiai bajnokságot nyert könnyűsúlyú versenyzőnk, Kárpáti József fájja. Most körülbelül két és fél méter magas és igen dús lombzatú, ígyhogy árnyékában már pihenni lehet.

Hűvösvölgyben az úgynevezett „magyar szentföldön” találjuk a másik fát. Ezt is birkózó szerezte, a légsúlyban győztes Zombori. Az eszményi fakörnyezetben élő ifjú tölgy már szoros barátságot kötött a szomszédságában álló magyar fakkal és büszkén bizonygatja az arra-vetődő kirándulók előtt, hogy igyekszik növényben is utolérni azokat.

Még egy tölgyfa került a budai hegyvidékre: a vizilabda csapaté. A BSZKRT. kertészetében „tér magához”, mert bizony eléggé megviselte őt a sok átültetés.

Elek Ilona tölgyfája is kertészeti kezelésben részesül. A vívóbajnokné a fővárosi kertészetet kérte meg a csemete ideiglenes ápolására. A szak-

szertől kezelésnek köszönhető, hogy a fa nagyon szépen fejlődik és szabályos ágazatú igazi díszfa lett belőle. Az ötödik fa, ami Budapesten maradt, Csák Ibolyáé volt. A nagy meglepetésre olimpiai bajnokságot nyert atlétahegy szülei kertjében ültette el a fát. Levelei azonban száradni kezdtek és hamarosan elpusztult.

A Dunántúlról csak egy fa került: Csik Ferencé fűorszóbajnokunk sajátkezűleg ültette el azt fényes ünnepekkor kerületében szülővárosában, Kaposváron. Így látszik, a kaposváriak nagy szeretettel vették körül és ápolták városuk neves szülőföldének ölgyfáját mert az hamar megszokta az új környezetet és tavaszra pompásan kioldult. Magassága most már meghaladja a három métert, a korona szélessége pedig körülbelül két és fél méter. Érdekes, hogy a fa (mint a többi kilenc is) sokkal ritkább ágazatú, mint hazai tölgyeink.

Az Alföldön Szentesen becézgeti a Tisza felől jövő magyar szél az egyik messziről érkezett fát. Lőrincznek, az akkor tötöttnek nevezett görög-római birkózásban bajnokságot nyert légsúlyú versenyzőnknek tölgyét.

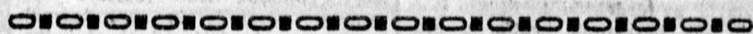
A legérdekesebb talán Harangi, a könnyűsúlyú olimpiai ökölvívóbajnok ölgyfájának története.

Két község Nyirabony és Hajdúsámson versenyzett az ökölvívó bajnokért és tölgyfájáért és titkon mindkettő remélte, hogy ő kapja a tölgyfát. Harangi így egy nehéz

Az orosz nép nagy része és a legtöbb keleti nép ma vállalva együtt harcol a szabadságért és népük jövőjéért Németországgal. E bátor és kemény harcokban kipróbált szabadságharcosoknak szenteli a SIGNAL legújabb számát. Szóban és képen (köztük számos színes fényképfelvételben) látjuk a hazai kötelek életét, frontmögötti kiképzésüket és a fronton való küzdelmüket. Az új füzet változatos képekben mutatja be, hogyan él és dolgozik a németek által megszállt területek lakossága. Annak az ellenséges állásnak, hogy a keletiekkel Németországban rabszolgaként bánnak, legtalálható cáfolatát adják azok a képek és tudósítások, amelyek a Németországban élő keletiek hétköznapijait és ünnepnapjait mutatják be.

A Signal

a nagy európai képes folyóirat, mindenütt kapható. — Ára 50 fillér.

kérdés előtt állt: választani kellett a két község között. A sors azonban közbejött és választásra mégsem került sor, mert a csemete tüzetesebb megvizsgálása után kiderült, hogy Harangi ikercsemetét kapott, ami kettéválasztható anélkül, hogy bármelyik rész elpuszulna. Így aztán mindkét községnek jutott egy-egy csemete. A kardvívásban első Kabos Endre is szülőfalujának ajándékozta a tölgyfát. Így került Berettyóújfalura. A yeppei virágokkal és bokrokkal ékesített tölgyen áll a fejlődő fácska. Végül oda is jutott egy fa, ahol a Alföld simasága a Felvidék hegyei felé kezd púposodni: a kardcsapat tölgye Miskolcon van, a Gerevichék városában. A Népliget bokrai között nyújtja büszke fejét egyre magasabbra, hogy a többi fa fölött megpillanthassa a régi hazájára emlékeztető kék hegyeket.

Február 4.-én összeül a 42-es bizottság

A fejszónáz és a képviselőház elnöke egyetértéssel kiadott meghívójával a 42 tagú országos bizottságot február 4-én, pénteken délelőtt 10 órára a képviselőház tanácstermébe ülése egybehívta.

Letartóztattak egy jegyzedőt a nagyváradi gyilkosság ügyében

Az áldozat egy 14 éves gyárimunkásleány

Nagyvárad, január 27. A Casinó moziban elkövetett borzalmi gyilkosság áldozatának személyazonosságát megállapították. Bököfi Teréz 14 éves gyári munkásleány holttestét találták meg a mozi erkélyének padlója alatt. Édesanyja december 7-én jelentette be a rendőrségnek, hogy leánya eltűnt. A boncolás adatai szerint a halált fojtogatás okozta. A rendőrség nyomós gyanúkat és tárgyi bizonyítékok alapján letartóztatta Fekete Béla 28 éves muzijegy-

ban a Casino-mozi lomtárában, amelyhez Feketének kulcsa volt a fiatal leánynak még több ruhadarabját is megtalálta. Hiányzik még a leány sárja turbánja, fekete félcipője, fekete harisnyája, pénztárcája 50 pengővel és élelmiszerjegyével, valamint fekete muffja.

Fekete Béla továbbra is ta-

gad, azonban jelenetkezett a 26. számú nagyváradi levélhordó, aki azt állítja, hogy többször látta a mozi előcsarnokában Feketét Bökfy Terézszel beszélgetni. A moziban szolgálatot teljesítő rendőrszem is többször látta őket együtt. Fekete Béla ennek ellenére még mindig tagad.

Tovább reng a föld Argentínában

Buenos Aires, január 27. (NST) Egyre újabb természetű katasztrófák követik a legutóbbi súlyos földrengést, amely elhúnta a föld színéről San Juan tartományi fővárost. Rio Callerosról mintegy 25 kilométernyire délnyugatra, működés-

be lépett egy régen kialudtnak hitt vulkán és az egész környéken heves földlökéseket éreznek Salta tartományban. A Medio folyó kilépett medréből és messze területeket elárasztott. Egyes vidékek teljesen el vannak zárva a külvilágtól.

A Muzeumbarátok Köre összejövetele

Lükő Gábor múzeumőr vetített képek előadása a tiszántúli tevéteket művészetéről. — Könyvek sorsolása a megjelent tagok között

A Debreceni Muzeumbarátok Köre január 28-án, délután 5—7 óráig tartotta szokásos havi összejövetelét a Déri-múzeum tanácsstermében. A gyengélkedése miatt távol maradt Sesztina Nagybakay Jenő helyett Sörgi János múzeumigazgató, ú. v. alelnök üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat és vendégeket, akik ezúttal is kedvvel gyönyörködtek az asztalokra kihelyezett legújabb művészeti, néprajzi és történelmi művekben, a gyakorlati célt szolgáló kézi könyvekben. Utóbbiak sorában ú. v. alelnök különösen felhívta a hallgatóság és pedig elsősorban a zene művészetet kedvelőinek figyelmét Torday Lajos, Dalművek kézikönyve Bp. 1936 c. igen becses kézikönyvre, melynek egy családi otthon rádiószakkájáról sem kellene tanyoznia, mert az lexikális rend szerint a zenei szakkifejezésekről és a világ összes zeneszerzőiről tájékoztatja az érdeklődőt.

Alelnök beszámolt ezután a múzeum legújabb híreiről. Bemutatta a tagoknak az O'áh Gábor-szobát felemeltette a legújabb gyarapodásokat, a múzeumi ereklyekönyvtárnak felajánlott újabb adományozásokat. Így a múzeum tulajdonába került a nem rég elhunyt Istvánffy Gyula festőművész és neje szül. Lukács Julianna, az egykori neves színésznő hagyatékából a fényképezési művészeti anyag, az apró akvarell-vázlatok egész soroza. Ezek mind dr. József István tanácsnok és dr. Radecky László keltárbiztos közreműködésével ú. v. Málnya Jánosné szül. Lukács Anna ajándéka. Gyűjtemény Endre író legutóbbi debreceni tartózkodása alkalmával megírta, hogy műveinek ereklyekönyvtári sorozatát kiegészítse és Oláh Gábornak hozzáírt leveleit az Oláh Gábor-szobának ajándékozza. Hasonló ígéretet tett Baja Mihály is. Mörlec Zsigmond életre vonatkozó adatokat szolgáltatott Z. Molnár András egykori lektor és dr. Sallay Lajos nyug. MÁV tanácsos. Ú. v. alelnök ismét felhívta a tagok figyelmét arra, hogy Molnár József gyűjteményét, tanár most írja Mörlec Pál életrajzát, úgyszintén most jelentette be először, hogy készülő a Hortobágy híres festőjének, Kárpát Miklósnak is az életrajza. Ezt a munkát Masits László rajztanár-jelölt vállalta, aki maga hajdúvári lakos s jelenleg a képzőművészeti főiskola növendéke. A Déri-múzeum igazgatósága a hozzá beszerelt adatokat szívesen közvetíti az életkéseknek. A Kör tagjai, akiknek száma 370-re növekedett, megkapják a múzeum legújabb 1942-es Évkönyvét. A tagok az Évkönyvet bármelyik nap délelőttön vehetik át a múzeumban tagsági jegyük felmutatásával.

Ezúttal következett dr. Lükő Gábor múzeumőr a magyar népművészet kiváló szakértőjének vetített képek előadása. Lükő Gábor „A tiszántúli temetők művésze” c. előadásában ismertette néhány szatmári, szabolcsi, szilvágyi, hajdúsági és bihari község tipikus fejfáit és megállapította, hogy régen állal-

ban de sok helyen még ma is hasonló s a szomszédos helységeitől könnyűszerrel megkülönböztethető formára faragják a fejfákat. Az általános formától eltérő fejfák rendszerint idegen származású emberek sírját jelölik, s az ültető szülőfalujában szokásos típusban készültek. Eddig csak két egymástól távolos községben, Hajdúböszörményben és Nagylétán találtak azonosnak a régi helyi formákat. Ez hasonlít a debreceni csúszos fejfához, de felül hirtelen ismét kiszélesedik és tülkőn vagy bimbó alakját vesz fel. Helyenként a fejfa díszítése is lokális jellegű. Sáránond például két szabályos kör díszíti a fejfa homlokát, egymás fölé helyezve. A kövek hat levél tölti ki. Ezeket is cirkaommal húzák meg. Sok tiszántúli temetőben megtaláljuk ezeket a hol csillagnak, hol rózsának nevezett körös díszítvényeket, de sehol sem dolgozzák ki őket ilyen nagy gonddal, nem tülkít úgy ki minden részletét és nem tesznek köztük egymás fölé, végül ami legfontosabb, nem teszik rá mindegyik fejfára, csak némelyikre. Külön említésre méltatta Lükő a Sarmaság temetőjét, ahol az asszonyoknak más formájú fejfát állítanak, mint a férfiaknak. A férfiak hajalmas gömbbe, illetőleg zen álló tulipánban végeződik, asszonyoké felfelé keskenyedik, majd hirtelen keresztben elvágott. A bősörményi és debreceni fejfák díszítvényeivel kapcsolatban megemlékezett Lükő a halál szimbolikus ábrázolásáról is. A szokásos szomorúfűz díszítvényekből néha tulipános és makkos ág nyúlik ki. Mások felülről lefelé lóg a virág a fejfán. Ezek a visszas helyzetek a régi hitben gyökereznek, mely szerint a túlvilágon minden fordítottja a mi világunknak. Befejezésül megemlítette Lükő, hogy a temető és a halál a népköltészetben és népművészetben is gyakran szerepel és Ady költészetéhez hasonlóan itt is a szerelemmel kapcsolatban. Ennek logikái magyarázatát abarn látja, hogy aki közhösséget vállal valakivel, mint a szerelmesek, annak le kell mondania egyéni életéről. Erre nem képes az ember, mert ez a halál. Ezt jelképezik a magyar népköltészet, népművészet és Ady érthetetlenek, de kadensnek tartott versei (Asszony és temető, A mi násznagyunk, stb.) Ezen az áron eddig egyedül Jézus Krisztus vállalta a közhösséget az emberrel. Aki másutt keresi a megoldást, az kénytelen megőlni a másik embert, mert leigáznia, rabszolgasorban tartani soha sem tudja már. Az értékes, új meglátásokban és mélyen szánító gondolatokban bővelkedő előadást Sörgi alelnök mondott köszönetet, felhívta a tagokat arra, hogy az adagyűjtésben az előadónak legyenek segítségére a Kör célkitűzéseinek megfelelően.

Előadás után a megjelent tagok között 5 értékes könyvet sorsoltak ki a Kör elnöke aranylakodalmának emlékére. A Kör legközelebbi összejövetelét február második felében tartja, melyre vendégeket is szívesen lát.

SZÍNHÁZ

Két kapitány

Erdélyi Mihály operettje a Csokonai színházban.

Erdélyi Mihály minden évben megírja a maga nyári operettjét, amely nem valami igényes alkotás, de jól elszórakoztatja a meleg hónapokban a közönséget. Az ügyes reklám és a kétségtelen kasszasiker folytán a vidéki színházak játékváltójába is bekerültek az Erdélyi-operettek s általában itt is megnyerték a tömegek tetszését. Ez a rutinos szerző ugyanis igen jól ismeri a közönség ízlését, amely szereti a humort, a romantikát és a könnyű muzsikát. Ezeket a kellékeket sorakoztatja fel Erdélyi Mihály a „Két kapitány” című operettjében is, amelynek meseje a fővárosban, majd pedig Afrikában az idegen légióban játszódik le. A klonifikus küssé erőltetett s a szerző mindvégig adós marad arra a kérdésre, hogy ki hát az a titokzatos Madám? — de elvégre operétról van szó s ebben nem kell sok logika és következetesség. Az egyik Kapitány-fid félreléli öccse útjából, mert azt hiszi, hogy Pál halálosan boldogtalan lesz, ha nem veheti el a szép Plonkát. Beáll az idegen légióba, ahol megismerkedik a titokzatos nővel, aki nagyon hasonlít Plonkához, de a haja fekete. A légiós szolgálat kitöltése után Péter még továbbra is Afrikában akar maradni, de közben megtudja, hogy kitért a második világháború. Erre ő is hazajön s ekkor kiderül, hogy Pál nem is olyan halálosan szerelmes Plonkába, amennyiben közben már más lányt vett feleségül... A többi nem nehéz elképzelni. Ezt a történetet Erdélyi humorral és romantikával fűszerezte adja elő. A zenészművek meglepően frissek és dallamosak. A nagy angolkerülő és a légiós induló különösen sikerült.

A Csokonai színház csütörtökön este mutatta be a „Két kapitányt” Belezna Unger István ötletes, hangulatos és gondos rendezésében. A díszletek szépek, a tömegjelenetek mozgalmassak. Plivelic Emil ismét remekelt.

Plonka szerepében Jurik Ica nagyon kedvesen, színesen játszott, énekben is hibátlan volt. Külön ki kell emelnünk nagyszerű tancát és hódító eleganciáját. A közönség melegen finneplelte. Turcsi Gitta hígnag temperamentuma, lendülete és harsány humora maradék nélkül érvényre szült. Kitűnően adta a hiszterikus Linát. Elsőrendűen tud táncolni. Izléses és vonzó romantikával rajzolta meg Nagy Csilla Agi alakját. Énekben és különösen táncban ezúttal is kitűnt. Fáskerthy Mária szívvel formálta meg az egyébként is szimpátiikus ú. v. Kapitányt. Egy kis szerepben Bíró Rózsa léttel teljes volt, de jó figurát vitt színpadra Ujvárosi Kati is.

Péteri Dalmady Géza elevéttette meg fojtott lélekkel és férfias erővel. Elhíhetőbb tette ezt az alakot, mint ahogyan a szerző megrajzolta. Kellően érces tenorja tisztán csengett. Nagyon ügyes és természetesen volt Csengeri Zsida Aladár, aki a kisebbik Kapitány-fidet játszotta. Hangban és táncban szintén kifogástalant nyújtott. Szabó Samu állandó derült arccal tartotta a nézőket. A kedvre való szerepben ellenállhatatlanul működött, ötleteit pazarul szikráztatva és remekül táncolt. Gazdag komika sikere kifogyhatatlannak bizonyult. A másik kitűnő mulattató Késnárky Kálmán volt, akinek sokoldalúságát már többször megdicsértük. Most is talált új színeket, új fogásokat, hogy megneveztesse a nézőket, akik lelkes tapsal honorálták Késnárky áradó humorát. Pompás figurának adott életet Hortobágyi Artur, aki egy boldog bárót alakított. Doka János öreg pincérje embere és közvetlen. Oláh György egy éjszakai karakterfigurával hívta fel magára a figyelmet, de jó volt Fehér János és a kar többi tagja is.

A zenekart Hukváry Jenő karmester dirigálta biztos kézzel és pompás ritmusérzékkel.

A közönség sokat és szívesen nevetett Erdélyi operettjén, amelynek sikerét a frissen pörgő előadás jelentősen elősegítette.

(D. p.)

MISKOLC ELSIRATTA SZELECCZY ZITAT, AKINEK HOLT-HÍRÉT KÖLTÖTTÉK

Miskolc, január 26. Meg nem állapítható forrásból az a hír terjedt el Miskolcon, hogy Szelecczy Zita, a színpadok és filmek népszerű „kis Zitája” tragikus körülmények közt meghalt. Huszonnégy óra alatt az egész város elszíratta a hírvészont. Sokan meg is esküdtek rá, hogy a rádió bementa a hírt, mások arra hivatkoztak, hogy a fővárosi lapokban olvasták a halálhírt. Akadt olyan is, aki háryjánoskodásban azt állította, hogy részt is vett a temetésben. Az egyik helybéli lap munkatársa felhívta telefonon a Madách Színházat és innen értesült az örömhírről; Szelecczy él, egészséges, sőt, ha igaz a népi mende-monda, hosszú életű lesz.

Imádkozás közben összeégett házioltára előtt

Szabadka, január 27. Özv. Orbán Istvánné 67 éves szabadkai asszony házioltáránál gyertyát gyújtott és imádkozni kezdett. Ahabitatában annyira elmerült, hogy nem vette észre a gyertya felborulását. Ruhája föl zefogott. Orbánné erre felriadt de annyira megijedt, hogy elvesztette eszméletét és eső ruhájától a butorok is tüzet fogtak.

A füstre figyelmesek lettek a házbéliek, behatoltak a lakásba és kimentették Orbánnét, de az idős asszony akkorra már súlyos égési sebeket és füstmérgezést szenvedett. A Mária Valéria kórházba szállították.

Ismét Oravszky Sándort választotta meg elnökének a fényképész szakosztály

Debrecen és Vidéke Ipartestületének fényképész-szakosztálya tegnap tegnap este tartotta tisztújító ülését az ipartestületi üléstermében. Oravszky Sándor rövid megnyitót után átadta helyét Burg Izso korábbi elnöknek, aki-nek vezetése alatt történt meg az új tisztikar megválasztása. Az új elnököt választotta, hogy a régi elnök és alelnök maradjon helyben. Csupán néhány tisztségben történt változás. A tisztikar névsora a következők: elnök: Oravszky Sándor, alelnök: Jóna Julia, jegyző: Mészáros Katalin, pénztáros: Hapák József, pénztári ellenőrök: dr. Iklódi Jánosné

(szül. Tökés Ilona) és Szipál Károly, műhely-ellenőrök: Jóna Julia és Hapák József, a szakosztály választmányának tagjai: az elnök és alelnök, Szipál Károly, Berzékai Sándor, Perczel Miklósné, Piribauer István, Iparos Kőri kiküldöttek: elnök, alelnök, Berzékai Sándor, Szipál Károly, — ugyancsak ők lettek kiküldve az érdekviseleti csoportba is. A tanoncvizsgáló bizottság tagjai: az elnök, alelnök, Szipál Károly, Berzékai Sándor, Perczel Miklósné. Az ülés az újonnan megválasztott elnök szavaival ért véget.

Harmincnyolc új iparossegéd

A debreceni ipartestület előjáróságának tegnapi ülésén napirend előtt folyt le a tanoncfelzabardítási aktus.

Szendrey Sándor ipartestületi alelnök intézett lelkeshangú buzdító beszédet az új iparossegédekhez. Figyelemükbe ajánlotta, hogy a tanoncigétek csak előképzésnek tekintsek s igyekezzenek még többet tanulni, hogy a magyar kézművesipar jó hírét fokozni, emelni tudják.

Ezután Csócsits Lajos előjárósági tag átadta a segédlevelet a felszabardult harmincnyolc tanoncnak.

Dicsőre oklevelet nyert Deák Lajos kerégyártó. Oklevelet kaptak: Arva József kőműves, Bánai Béla férfiszabó, Bural Pál ács, Breuer Ferenc nyomdász, Bakó Sándor kőműves, Berki Julianna nőiszabó, Barendfeld László lakatos, Frankl Sándor villanyszerelő, Furka Rozália fodrász, Kocsis Pirokka nőiszabó, Klein Ernő asztalos, Korponai Lajos kovács, Nagy István autószerelő, Tisza Kálmán férfiszabó, Tóth József sütő, Préncz Éva nőiszabó, Sáros Julianna fényképész, Papp Katalin fehérneműkészítő, Konec Ilona nőiszabó, Piarancsik József asztalos, Szabolcsi Dániel cipész, Rosenbergn Stefánia nőiszabó, Metercsik Antal férfiszabó,

Lanos József nőiszabó, Pinter Imre hentes és mészáros, Steiner Alice fodrász, Buzsik János férfiszabó, Horovitz Tibor szűcs, Varga Etelka fodrász, Katók János férfiszabó, Tökés József autószerelő, Kólya György géplakatos, Hajdu Sándor hentes és mészáros, Dobi Erzsébet női kalap készítő, Bodó Antal nyomdász, Fóris Nándor szűcs, Goldberger Irén nőiszabó.

MOZI

ALCAZAR. — Felújítás. Spanyolországban a kommunizmus ellen folytatott hősi küzdelmének hősi épsze. Minden kockája telve izgalommal, megható jelenetekkel, amelytől hol ökölboszorul a néző keze, hol könnybeled a szeme. Aki szereti a ilyen filmeket, okvetlen nézze meg Főszerepben Maria Denis és Fosco Giachetti. A többi szereplők is kitűnők. A kisérőműsor érdekes. (Vigszínház)

— Romániában a hálókocsi társaság a hálókocsi árát úgy az I., mint a II. osztályra 40 százalékkal felemelte. Ennek megfelelő arányban emelték a étkészítők árát is.

Tisza István, Csokonai Vitéz Mihály és Petőfi Sándor évfordulók

Az évfordulók mindig újabb indítékot adnak egy nemzetnek, emlékeztetnek, utat mutatnak. Ezen ebben van jelentőségük: a példák tanító hatása sok új mozgalmat indított el, sok fényes csillag utját rajzolta ki az égre és számos határjelző követ állítottak fel, amelyek mind egyikével új korszak kezdődött a nemzet életében.

GRÓF TISZA ISTVÁN

Életének nagyon kis része kapcsolódott össze Debrecennel. Neve azonban halhatatlanná lett városunkban, mert a debreceni Nagyerdő árnyas fái alatt ékeskedő tudományegyetem és klinikák örökké hirdetni fogják emlékét. Hiszen gróf Tisza István volt az, akinek információi alapján 1914. január 19-én Janikovics Béla akkori kultuszminiszter a debreceni egyetem 1914. évi őszi megnyitása mellett döntött. Tisza István herceghatárán érdemeket szerzett a debreceni egyetem alapítása körül, de szerénysége nem engedte, hogy ténykedéseit ünnepljék. 23 évvel ezelőtt 1921. január 28-án azonban a jogi kar indítványára — ennek tudatában — egyhanguan úgy határozott a debreceni egyetem tanácsa, hogy „egyetemünk az egyetem létrejöttétől annyi érdemeket szerzett férfiaknak, a magyar nemzet eszméit vértanúhalált halt gróf Tisza István nevével neveztessek el.” A határozatra április 11-én leérkezett Kormányzó Urunk jóváhagyása s június 5-én megtartották a névavató közgyűlést.

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

189 évvel ezelőtt halt meg Debrecenben: 1805. január 28-án. A Darabos-utcai kis házban röpött ki a lélek a meggyőzött testből. Akkor még Csokonai Vitéz Mihály névtelen senki volt, csak úgy ismerték, mint aki sok gondot okozott tanárainak és „tévutra” nevelte az ifjúságot. Halálából nem is csináltak nagy problémát. A debreceni református főiskola seniora csak ennyit jegyzett be két nappal később, 1805. január 30-án az anyakönyvbe: „Péter fia utóán Vitéz Csokonai Mihály, 31 éves sz. árazal bet. leg. ségben — leltemtél — in. gyen.”

A súlyos csapás csak később érezte hatását Debrecenben, amikor kultusza fellángolt s 1896-ban sírja fölé vasobeliszket emeltek. 1871. október 11-én leleplezték szobrát s emléktáblát emeltek szülőházán 1891. november 17-én. 1933. Áldozóesztendőnkön pedig végleg kibékítették a Kollégiummal, amikor felavatták emléktábláját Kölcsey és Arany János emléktáblájával együtt.

SZÁZ ÉV MULVA

A nagy debreceni Lunatikus halála után 1905. január 28-án nagyszabású ünnepély keretében áldoztak emlékének debreceni szobránál. Beöthy Zsolt küldött üzenetet erre a napra Debrecenbe Egyiptomból és egy palmaágat, hogy tegyék Vitéz Csokonai Mihály szobrára.

A kedves megemlékezés mely óvatot hagyott a debreceniek lelkében. Olyan lehetett ez, mint évekkel később, mikor

tragikusorsú Juhász Gyula Debrecenben járt. Irodalmi est-tel vett részt s emlékül a debreceniekől egy díszkoszorút kapott. Éjjel ballagott hazafelé Juhász Gyula. Megállott Csokonai szobránál és elhelyezte oda az emlékkoszorút: úgy érezte Csokonai jobban megérdemli azt!

Egyiptomból küldött palmaág és a költő emlékkoszorúja...

Pedig az emberek azt tartják, hogy a művészek, pláne a szavak művészei féltékenyek egymásra... Nem így van... Petőfi és Arany kedves komák voltak!

PETŐFI

emlékének megörökítésére sok kezdeményezés történt Debrecenben. 1883-ban a Kollégium az Országos Petőfi Szoborbizottságtól megkapta ajándékkul a nagy Űstökös alakjának gipszmását. Azóta a Kollégiumban

hirdeti a porló anyagból készült szobor emléket. 1899. július 11-én debreceni lakóházát jelölték meg emléktáblával, ahol fia született 1849. december 15-én. 1910-ben a weimeri Goethe-Schiller kétfős szobor mintájára Debrecenben közös Arany-Petőfi szobor felállítására indítottak mozgalmat. Pénz is gyűlt össze, de a világháború vihara elvitte az összegyűjtött összeget. És amint elmúlt az első világháború vérzivatar, Debrecen város közönsége érezte, hogy le kell róni a lángoló szavuk költő iránti kegyeletüket. — Petőfi születése után 100 évvel, 1923. január 28-án Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága elhatározta, hogy Petőfi-szobor alapítványt hoz. A terv azonban nem sikerült. Petőfi szobor még ma sem áll Debrecenben, csak addig jutottak, hogy az eddigi emlékeken felül még egy emléktáblát állítottak fel a hortobágyi csárda falán.

Három név és egy dátum: január 28... És mennyi titkot rejtenek magukban. Titkot: az új ezerév zálogát és a titok megoldódik, csak tanuljunk meg igazán bensőségesen emlékezni!

Hogyan tünt el a vármegyházról 401 darab beváltott talputalvány?

A nyomozás során megállapították, hogy 220 darab talputalványt kétszer váltottak be

A debreceni törvényszéken a Füvényessy Sándor tanácselnök elnökelete alatt működő uzsoratanács csütörtökön igen érdekes ügyben tartott főtárgyalást. A vádlottak padjára Mocsári Béla volt vármegyei díjnok, Makai Lajos cipész-mester és Gömöri Sándor debreceni lakosok kerültek. A királyi ügyészség miniháromjuk ellen közzsűkségi cikk jogellenes eivonásának büntetése miatt emelt vádat, mert a vádiratszerint

Mocsári Béla ismeretlen körülmények között több, már beváltott talputalványt szerzett meg és azt Gömöri Sándor közvetítésével eladta Makai Lajos cipész-mesternek, aki az utalványokra újabb váltott ki talputalványt.

Mocsári Béla a főtárgyalás során tagadta bűnösségét. Hangoztatta, hogy ő senkitől sem szerzett beváltott utalványokat. Makai Lajos és Gömöri Sándor szintén tagadták az utalvány vásárlását, illetve közvetítését. A vádlottak kihallgatása után került sor a tanúk kihallgatására.

Radics József bórkereskedő elmondotta, hogy 1942 augusztus 27-én Makai Lajos 45 darab talputalványt vitt hozzá és ő ki is szolgálta, mert a talputalványok szabályszerűek voltak.

Lóska Sándor bórkereskedő elmondotta, hogy 1942 augusztusában két hónapról összegyűjtött talputalványokat vitte be a megyeházára elszámolásra. A kíséző jegyzéket otthon felejtette és az utalványokat két csomagban Molnár Gyula ajjegyző szobájába vitte be. Ott Mocsári Béla tartózkodott, akit megkért, hogy addig hadj legyen a szobában, míg a kíséző jegyzéket elhozza.

Lóska Sándor arravonatkozóan is tett tanuvallomást, hogy még abban az időben az egyszer már beváltott

piros színű talputalványt megegyszer be lehetett váltani, ha annak valaki birtokába jutott.

Tardi Tibor vármegyei díjnok tudott arról, hogy a már beváltott talputalványokból tünt el Dószeghy Lajos vármegyei irodafőtiszt, arról tanuskodott, hogy a beszolgáltatott talputalványokból 45 darab eltűnt, amelyet később Mocsári Béla díjnok és Gáll Imre a'tiszt megtaláltak. Gáll Imre elmondta, hogy az utalványokat Mocsári Béla találta meg, de azok nem voltak éktaiva.

Vitéz Rékassy László államrendőrségi detektív tett ezután tanuvallomást. — Elmondotta, hogy Mocsári Béla kezdetől fogva tagadta, hogy az utalványokat ő lopta volna el.

Az első kihallgatás alkalmával azonban szembesítette Makai Lajossal, aki szemébe mondta, hogy igenis Mocsári Béla vette a talputalványokat.

Oláh Miklós detektívokorok szintén igazolta a szembesítés eredményességét. Asztalos Sándor detektívgyakornok valószínűsíteték pedig távollétében felolvasták.

Ezután ismertették a házi vizsgálat eredményét. Ennek során megállapították, hogy talputalványi lop-tak el. Ebből 220 darabot másodsorra is beváltottak.

Ez abból derült ki, hogy 5101 darab beváltott talputalványt szolgáltattak be és a vizsgálat során 4701 darabot találtak meg. A királyi ügyész ezután megkérdezte Mocsári Bélát, hogy mikor lépett ki a vármegyei szolgálatából. Mocsári kijelentette, hogy a vizsgálat megejtése után azonnali hatállyal elhagyta hivatalát. Később Désre kinevezték adótisztnek, de ezt az állását már nem foglalta el. A bizonyítási eljárás befejezése után a királyi ügyész hangoztatta, hogy Mocsári Béla magasabb intelligenciája révén tisztában volt a bűncselekmény

súlyával és ezért tagadott. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján kérte a vádlottak megbüntetését.

Rüvid tanácskozás után a törvényszék Mocsári Bélát, Makai Lajost és Gömöri Sándort felmentette az elne emelt vád és következményei alól. A törvényszék ítéletének in-

dokolásában megállapította, miszerint nem lát megnyugtató bizonyítékokat a vádlottakkal szemben és így megnyugtató bizonyítékok hiányában felkeltett őket menteni. Az ítélet ellen a királyi ügyész fellebbezést jelentett be és így az ügygel az ítéletábla is foglalkozik.

Dr. Mikó Gyula és dr. Balogh Béla debreceni egyetemi tanárok nagyértékű előadásai Nagyszöllösön és Beregszászon

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem vidéki szabadegyetemi tanfolyamai keretében a legutóbb dr. Mikó Gyula egyetemi c. rk. tanár tartott értékes előadást a hormonokról, míg dr. Balogh Béla egyetemi m.-tanár a magyarságtudomány legfontosabb fejezetéről, a magyar fajta történetéről.

Nagyszöllösön igen nagy érdeklődés mellett folyt le az előadás. Az előadótermet több mint 300 főnyi közönség töltötte meg, akik sorokban ott

volt dr. Végh József vármegyei alispán és felesége, a m. kir. honvéd alezredes, állomásparancsnok, Varga János vármegyei főjegyző, dr. Ladányi Károly vármegyei tiszti főügyész, f. j. Karczab Pál gör. kat. főesperes és sokan mások. Nagyszöllös társadalmának vezetői közül.

Beregszászon is nagy érdeklődés mellett folyt le az előadás, amelyen ott volt a vármegyháza, bíróságok tisztikara, az állami gimnázium tanári kara, orvosok, ügyvédek.

Nagysikerű szineskép vetítés a VIII. Országos Cserkész Fényképkiállítás keretében

A Magyar Cserkészmozgalom VIII. Országos Fényképkiállítására és szinesképversenyére beérkezett szines felvételeket csütörtökön délután 5 órai kezdettel mutatták be a Dérimúzeum előadó termében.

A termet majdnem zsúfolásig megtöltött közönség nagy élvezettel nézte végig a változatos és művészi képekből összeállított bemutatót. Az ország minden részéről beérkezett

szines diapozitívok a legmagasabb tudást és gyakorlatot mutatják és méltónak bizonyultak a magyar művészi fényképezés multjához. Az első díjat megérdemelten nyerte ifj. dr. Rápoli Nagy Jenő gyönyörű felvételeivel.

Oly nagy volt az érdeklődés, a szinesképvetítés iránt, hogy többet kérték annak vasárnap délutáni megismétlését.

Munkatáborba viszik azt a mezőgazdasági cselédet, aki nem szerződik le

A kormányzat a munkafegyelen biztosítására szigorú intézkedéseket fogantatott. Ezek szerint azt a gazdasági cselédet, illetve dohánykereszt, aki az elszegődési kötelezettségét megszegi, honvédelmi munka címén rendelik ki gazdasági munkálatok kötelező elvégzésére. Súlyosabb esetekben az illetőt internálják és mint internált katonai vezetés alatt álló munkatáborokban szorítják munkára.

Súlyos hátrány éri a munkaadót is ha gazdasági cselédet, dohánykereszt más munkakörben foglalkoztat. Tízes példák a gazdasági cselédet ipari üzemből alkalmazni, de éppen így a gazda sem fogadhat fel aratónak, vagy napszámosnak olyan személyt, aki a múlt évben gazdasági cseléd volt. A vétkes munkaadókat hat hónapig terjedő elzárással és nyolcezer pengőig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

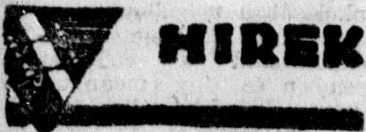
Nemcsak a cselédek és dohánykeresztnek, de minden más gazdasági munkavállaló is köteles leszerződni. A leszerződés határideje az idén február 15-é. Az, aki eddig az időpontig nem szerződött, február 20-ig a községi előjárásnál köteles jelentkezni, hogy munkahelyét hivatalosan jelölje ki. Az ilyen munkás tehát elcsúszhat, hogy maga válassza meg, hol kíván ebben a munkakörülményben dolgozni, mert a munkára való hatósági és katonai kirendelésnek a kormány a jövőben még fokozottabb mértékben kíván érvényt szerezni. Természetes igénybeveszik azt is, aki nem jelentkezett, de a

jelentkezési kötelezettségének elmulasztásáért még meg is büntetik. Azokat, akik vonakodnak munkába állni internálják és katonai vezetés alatt álló munkatáborba utalják.

A mezőgazdasági munkásszerződés megkötésére meghatározott munkaidő a munkaadó is vonatkozik. A 100 holdnál nagyobb mezőgazdasági birtokon gazdálkodó munkaadó, ha február 15-ig nem tud elegendő munkást szerződtetni, köteles február 20-ig a községi gazdasági munkaközvetítő hivataltól a hiányzó munkások közvetítését, vagy esetleg kirendelését kérni.

Anyák találkozója a Nyilas-telepen

A nyilastelepi református egyház rész az Anyák találkozója tegnap délután 5 órakor tartotta és ezután mindig ebben az időben is tartja a gyülekezeti ház kis termében. — Ekkor van ugyanis a megszokott női bibliaóra. Az Anyák találkozója nagy rész eddig is biblia óra eddigi látogatói vettek részt; és most úgy határoztak, hogy túlértékanyag megtakarítás miatt csütörtökön délutánként a biblia óra keretében rendezik majd meg az Anyák találkozójának előadásait is. Ennek értelmében minden csütörtökön délután 5 órakor szívesen látják és várja az egyházzal vezetősek az édesanyákat ezekre a biblia órákra.

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Blka-szálló fölétele, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvessznek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAIJDU VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSÉGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig pásznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MEP iktárnak szólnak át.

GYÓGYSZERTÁR ÉJJELEI SZOLGÁLATA

"Nap" Tolvay Imre, Piac-utca 1. Telefon: 27-73. — Arany Egysz. vü Gröz Nagy F., Kossuth-utca 8. sz. Telefon: 24-96. — "II. Rákóczi" Arany Örökösök, Miklós-utca 55. sz. Telefon: 23-43. — "Svinkay" Németh László, Szent Anna-utca 64. sz. Telefon: 25-58.

D. dr. Révész Imre püspök vasárnap délelőtt 10 órakor az Ispoltályi templomban igehirdetést végez. Ezután a KIE-LOK tanfolyam záróünnepélyén és azon az ifjúsági találkozón vesz részt, amelyet a KIE-LOK tanfolyam 35 falusi ifjú hallgatója, valamint a debreceni egyházközségekben összegyűlt ifjak együttesen rendeznek.

Vármegyei közgyűlés. Hajdú vármegye törvényhatósága február 9-én, szerdán tartja rendkívüli közgyűlést.

A Vöröskereszt közgyűlése. A Magyar Vöröskereszt Debrecen városi fiókjá január 28-án délután 5 órakor tartja a Városháza tanács-termében intézőbizottsági ülését és közgyűlést. A közgyűlésen az évi jelentés és a költségvetés kivül fontos tárgysorozati pont a női al-elnöki és jegyzői bizottság beöltése, valamint az intézőbizottsági tagok megválasztása. Ez alkalommal adják át a gyűjtőnapok alkalmával 1990 pengő felül gyűjtött urnavezető hölgyek részére az elismerő okleveleket.

A Magyarországi Grafikai és Rokoniparosok Főnökegyesületének Vidéki Nyomdász Szakszövetsége a Máramarossziget és Vidéke Ipartestülettel karöltve január 30-án, vasárnap délelőtt az ottani Ipartestület nagytermében nyomdaipari értekezletet tart.

A Szeretetszövetség híblaköre ma délután öt órakor tartja összejövetelét a Teleki-utca 71. szám alatti árvaházában. Az érdeklődőket szeretettel hívja és várja a vezetőség.

Hírdetmény. A m. kir. rendőrség debreceni kapitánysága 639/1943 sz. Debrecen sz. kir. város területén lévő közfürdőkre vonatkozólag a testi épség közegészség és közérkölciség védelmében 1938 június hó 28-án 468 I-1938. szám alatt kiadott és azóta érvényben tartott rendeletének joghatályát az 1944 évre ezennel meghosszabbított. Debrecen, 1944 január 26. A kapitányság vezetője: Kiss Sándor sk. r. főkapitányhelyettes.

Elopták a tűzoltóforgópiszolyát. Vitéz Tóth Imre tűzoltó tüzemester a rendőrségen feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki forgópiszolyát ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást.

Rágyújtották a kunyhót a kisbucsu cigányokra. Gyuttai Károly kisbucsu lakos az első-tétítés leje alatt Kalányos Sándor kunyhóját felgyújtotta és a megrémült cigányokat kirtással fenyegette meg. A zalaegerszegi királyi ügyészség elnöke megtette az intézkedéseket a rőtönítelő bíróság összehívására.

Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat

SZERETETHULLÁMHOSSZ

Január 27. Csütörtök. Ezúttal a következő megnyugtató üzenetek hangzottak el a szeretet hullámhosszán:

Báránd: Szabó Béla örmester a Z. 221. tábori postáról szeretettel csókolja feleségét, rokonait. Hála Istennek egészséges, nincs semmi baja, örömmel küzl, hogy rövidesen hazajön.

Debrecen: Görgény Kálmán szakaszvezető a Z. 558. tábori postáról szerető csókjait küldi szüleinek, testvéreinek és Mogyoróssy Katikának. Hála Istennek a legjobban érzi magát. Sok csókot küld mindenkinek. Ismerőseit üdvözl. Levelet vár.

Hajdúnánás: Fazekas József tizedes a Z. 558. tábori postáról szeretettel köszönti fiát, édesanyját, bátyját, barátait, ismerőseit. Nincs semmi baja, levelet vár.

Debrecen: Varjas Béla szakaszvezető a Z. 558. tábori postáról szerető csókjait küldi feleségének és kislányának. — Egészséges s jó egészséget kíván. Kéri az Istent, melőbb tegye lehetővé a boldog viszontlátást. Nagypapát üdvözl. Irmuskát csókolja, levelet vár.

Báránd: Gavalya Lajos örmester a Z. 558. tábori postáról szeretettel köszönti feleségét, kislányát és szüleit. Kéri az Istent, hogy minél előbb segítse elő a boldog viszontlátást. A pénz feladta. Postamestert üdvözl.

Hajdúnánás: Magyar László hadnagy a Z. 558. tábori postáról szeretettel köszönti szüleit, feleségét, kislányt és testvéreit. Mindenkit szeretettel csókol, ismerőseit üdvözl.

Debrecen — Mlkepéres: Gallo István karpaszományos örmester üzeni feleségének, szüleinek, rokonainak, hogy hála Istennek nincs semmi baja, szeretettel csókolja hozzátartozóit. Sok levelet vár.

Debrecen: Szabó József karpaszományos örmester a Z. 558. tábori postáról szerető csókjait küldi feleségének. Mindenkor szíve melegevel gondol rá, a debreceni ismerőseket üdvözl.

Földes: Karaos Imre honvéd a Z. 558. tábori postáról szeretettel köszönti feleségét, kislányát, egészséges, nincs semmi baja. A viszontlátásig mindenkit szeretettel csókol.

Hajdúnánás: Jámhor László szakaszvezető a Z. 558. tábori postáról üzeni édesanyjának, testvéreinek, rokonainak, hogy nincs semmi baja és kéri, ne aggódjanak érte. A csomagot köszönettel megkapta. Ismerő-

seit üdvözl.

Hajdúnánás: Szűcs János örmester a Z. 558. tábori postáról üzeni feleségének, kislányának, szüleinek, sógorának, testvéreinek, rokonainak, hozzátartozóinak, ismerőseinek, hogy jó egészségnek örvend, nincsen semmi baja, arra kéri szeretteit, hogy írjanak.

Hajdúböszörmény: Kötél Márton örmester a Z. 558. tábori postáról szeretettel köszönti szüleit, testvéreit és munkaadóját. Arra kéri szeretteit, hogy minél több lapot és levelet küldjenek rendeltetési helyére.

Debrecen: Szemán Gábor honvéd a Z. 558. tábori postáról szeretettel csókolja szüleit, testvéreit, Ibolykát és sógoronjét. Nincs semmi baja, sajnálatl küzl, hogy szabadságra egyelőre nem jöhet. Kéri, ne nyugtalanodjanak érte. Sok levelet vár.

Debrecen: Papp Imre honvéd a K. 505. tábori postáról szüleit, testvéreit szeretettel csókolja. Hála Istennek egészséges, örömmel küzl, hogy rövidesen hazajön.

Debrecen és környéke: Asztalos Sándor szakaszvezető, Bátor Sándor tizedes és Bugly János honvéd az F. 385. tábori postáról arra kéri a debreceni és környéki lányokat, keressék fel őket lapjaikkal, leveleikkel, amikre ők válaszolni fognak. Ugyanis nagyon kevés levelet visz nekik a posta hozzátartozóiktól.

Debrecen: Bural Nagy József szakaszvezető a B. 590. tábori postáról üzeni ismerőseinek, rokonainak, hála Istennek a legjobb egészségnek örvend. Kéri őket, ne aggódjanak, ha egyelőre nem kapnak tőle levelet. Hazafas üdvözlét küldi a Debreceni Újság—Hajdúföld olvasóinak.

Debrecen: Sipter Imre örmester a K. 206. tábori postáról szeretettel köszönti hozzátartozóit és ismerőseit. Nincs semmi baja. A viszontlátásig mindenkit szeretettel csókol.

Debrecen: Kardos József szakaszvezető a K. 206. tábori postáról szeretettel köszönti bajtársait és ismerőseit. Egészséges s kéri őket, lapjaikkal többször keressék fel. Arra kéri az ismeretlen lányokat, hogy keressék fel őt leveleikkel, amelyre ő nagyon szívesen fog válaszolni.

Üzeneteink közlését holnap számunkban folytatjuk! (Adjon Isten sebb jövendőt minden magyarnak!)

128 fő Debrecen természetes szaporulata 1944-ben. Ebből az évből még nem telt el egy egész hónap, de ez alatt a hónap alatt már is emelkedett Debrecen népessége, mint kiderült, csaknem 130 fővel. A hónap — vagy ha úgy tetszik az év — folyamán 273 születés és 145 halálozás történt. A természetes szaporulat tehát 128. Ez idő alatt 71 házasságot kötöttek.

Telekkönyvet módosított a Rába. A Rába szeszélyes folyása révén évjizedeken a parbitokosokat megtréfálja. Egyik partról a másra hordja a földet. A földmérési felügyelőség megállapítása szerint 1400 négyzetgöl területet Rábakéthely községtől Rábafüzes községhez kell csatolni más helyen pedig Rábafüzesről kell 840 négyzetgöl földet Rábakéthelyhez csatolni s harmadik helyen pedig Rábafüzesről min. egy 1070 négyzetgöl földet csatolnak Rábafüzeshez. A Rába a két község között állandóan változtatja a határt.

Elopták a karkötőráját. — Frenkel Eva Hatvan-utca 30. szám alatt lakó leány a rendőrség központi ügyeletén feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 250 pengő értékű karkötőráját ellopta. — A rendőrség megindította a nyomozást.

Vaslemez loptak az udvarról. Buloyvsky Dániel Széchenyi-utca 41. szám alatt lakó tetőfedőmester a rendőrségen panaszt tett ismeretlen tettes ellen, aki udvaráról 150 pengő értékben három darab vaslemez loptott. A rendőrség megindította a nyomozást.

Keszthelyen felakasztotta magát egy járásbíró. Dr. Klausz Pál keszthelyi járásbíró idegösszeroppanásában felakasztotta magát és meghalt. A kiváló képzettségű járásbíró annak idején kormányzógyűrés doktornak avatták. Saját kérésére most helyezték át Pécsre, de mielőtt átköltözött volna, elköltözött az élők sorából.

Gyászrovat

Almássy László

Hosszas, de nagy türelemmel viselt betegség után, 78 éves korában meghalt almási Almássy László nyug. kir. törvényszéki tanácselnök. A város előkelő társadalma ismét szegényebb lett egy olyan emberrel, akit úgy a bírói karban, mint a magánéletben mindenki igaz tisztelettel és szeretettel vett körül. Almássy László Török-szentmiklóson született, egész fiatalon már a bírói pályára lépett. A nyírbátori járásbírószágon 25 évig működött mint a járásbírószágot elnöke, innen helyezték át 1922-ben Debrecenbe a kir. törvényszékhez, itt mint tanácselnök fejtett ki áldásos tevékenységet egész nyugalombavonulásáig. 1936-ban ment nyugdíjba. Nyugdíjbavonulása után teljesen a családjának élt. Néhány hónappal ezelőtt súlyos betegség támadta meg, mely a gondos ápolás ellenére mindinkább súlyosbodoit. Hosszas szenvedéseitől csütörtökön délelőtt váitotta meg a halál. — Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Gyászolják: felesége, öz. almási Almássy Lászlóné szül. Molnár Ilona; gyermekei: almási Almássy Ilona, almási Almássy Gabriella, valamint a Nánássy-, udvardi Kossuth-, Mikessy-, Stépán-családok és a kiterjedt rokonság. Lakás: Kúr-tóscs-utca 15.

Endrődy Ignácné

Életének 76-ik évében, rövid szenvedés után meghalt Endrődy Ignácné szül. Pető Juliánna nyug. főmozdonyvezető özvegye. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Botond-utca 10. Temetést a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Pongor Jánosné szül. Erdélyi Juliánna 72 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető 2. A. számú ravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint ugyanazon a Hatvan-utcai temetőből átszállított szerető Mihály fia hamvai mellé. Lakás: Tóócskert, Nemes-utca 15. Temetést a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Óry Istvánné Polgáry Katalin 51 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután negyedik 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Bethlen-u. 30. — Dankó temetkezés.

Özv. Nagy Sándorné nemes Trássy Jolán 80 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután fél 4 órakor lesz a Köztemető II. b. ravatalozó terméből. Lakás: Kigyó-u. 33. Dankó temetkezés.

Ifj. Ballnt Lajoska temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Veres-u. 24. — Dankó temetkezés.

Ormós Eszter 69 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 1 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Kézsi-u. 2. — Dankó temetkezés.

Balogh János honvéd 23 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Fodor János életének 65. évében elhunyt. Temetése pénteken délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető 3-as terméből a református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. Lakásunk: Kishegyesi-úti tejjgazdaság. A temetést Csurka temetkezési vállalat rendezi Dégenfeld-tér 2. szám.

Polgár Idős Medvés János életének 79. évében elhunyt. Temetése pénteken délután félkettő órakor lesz a Köztemető II. A. terméből a rom. kat. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. Lakásunk: Bellegelő 252. szám. A temetést Csurka temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeld-tér 2. sz.

Leventék! A siskasztyály azon tagjai — kik sítáborban voltak — folyó hó 30-án, vasárnap délelőtt 8 óra 30 perckor Péterfia-utca 45. szám alatt felszerelésüket feltétlen adják le. A felszerelést le nem adók ellen azonnali eljárást indítok. Törös Károly szakosztályvezető.

Új tanfolyam kezdődik február elején a Simai Magdolna és Sipkovic Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépiró- és szépíróiskolájában, Piac-u. 75. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1943-44.

A fodrász és kozmetikus szakosztály f. hó 31-én tisztújító közgyűlést tart. Kezdele reggel 8 órakor. Az ipartestület tanácstermében. Pontos megjelentést kérik. Egyben felhívja a fodrász iparosokat és segédekét, hogy a iparostanonciskolában mestervizsgára előkészítő tanfolyamra jelentkezzen. A tanfolyam díja 25 P. Jelelkezni lehet a szakosztályi elnökkel és az ipartestületen. Nagy Ferenc a szakosztály elnöke.

Cserépfazékkal febeverték. Bartha Anna Székelyhadász áyutcai lakos a rendőrség központi ügyeletén feljelentést tett ismeretlen támadója ellen, aki a nyúl utcán megtámadta és minden további nélkül febeverte egy cserépfazékkal. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen támadó kiléte személyének megállapítására.

Dr. Naményi Gyuláné gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában (Batthyányi-u. 1.) februártól új tanfolyam kezdődik. Vidékieknek vasútkedvezmény. Előkészítés államvizsgára. Állásban lévőknak esti tanfolyam. Debreceni tanker. főig. eng. száma: 6475/1942.

Zsebmetszők garázdálkodnak az állomáson. Vigh Mihály városi hajdú, Sport-utca 3. szám alatti lakos a rendőrségen feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki a nagyállomáson ellopta pénztárcáját, — amelyben 250 pengő volt.

Keresztülment egy szekér egy földművesen. Trucza János egerbgyi földműves feleségével és kétbivalyos szekérével fáért ment. — Visszafelé jövet a lejtőn elszakadt a szekérfőtő láncc és a bivalyok keresztül gázoltak Trucza Jánoson. A szerencsétlen földművest alevészélyes állapotban szállították kórházba.

Csatornába ölte magát egy gyermekgyilkos leányanya. A mult nap Békes község közelében egy fejnélküli gyermekholttestet találtak. A gyanú Tucakov Katalinra terelődött. A leányanyát a csendőrök ki is hallgatták, de szabadon engedték. Tucakov Katalin a csendőrségről egyenesen kiszaladt a község határában folyó csatornához és a jeges vízbe ölte magát.

Makkai Sándor professzor az árpádtéri templomban

Az árpádtéri hívek nagy öröme, hogy Makkai Sándor professzor, Erdély volt püspöke, elfogadta az egyháztanács meghívását és elvállalta a templomi ünnepélyen az ünnepi szónok tisztét. Az egyházi tanács és a nőszövetség gondoskodott, hogy a templomi ünnepély minden száma egyben legyen jelentős a hallgatóknak. Török Tibor, a kollégiumi tanfelügyelő igazgatója és a tanári kar teljesítette az egyházi kérését és a tanító képezési énekkar hatvan tagja Csenki Imre tanár, Zarnagy vezetésével két művészi értékű darabot fog énekelni. Nyakas László orgonaszólamja Dubois: Alleluia és mások közreműködése kezeskedik arra, hogy a szónoki beszédnek és a kórusnak is felelő lesz. A hívek nagy várakozással tekintenek a vasárnap esti templomi ünnepélyre. Az ünnepélyt együtt rendezik az egyházzal és a nőszövetség a Téli Töke javára. Jegyek, műsorok nincsenek. Az egyház Gazdasági Bizottsága a délutáni perselyéngyűjtést az egyházzal közösen szervezte. A perselyeken kívül nőszövetségi tagok fogják a kizárólagos adományt is köszönettel fogadja a vezetőség. Az ünnepély hatvan órával, pontosan 5 órakor kezdődik. A templom fűtéséről gondoskodik a vezetőség. A karzatokon az ülések épp olyan kényelmesek, mint a színházban és odafenn még melegebb van. Helyét mindenki igyekezzék idejében elfoglalni. Meghívókat nem hozhat ki, de minden református testvérét szívesen látja az egyházi ünnepélyen.

Férje mellett akart meghalni — felakasztotta magát. Szatmáron a múlt nap özvegy Sólyom Sándorné 68 éves asszony felakasztotta magát. Hozzá tartozói a kótelegről levették, de mire a mentők a helyszínre érkeztek, már meghalt. Nyomozás során megállapították, hogy az idős asszony arról értesült, hogy a régi temetőt bezárják. Ő azonban az új temető megnyitását nem várta meg, hanem felakasztotta magát, hogy férje mellett pihenhesen meg.

Újabb légoptalmi házparancsnokok és házparancsnokhelyettesek tettek ünnepélyes esküt. Az elmúlt nap újabb légoptalmi házparancsnokok és házparancsnokhelyettesek tettek ünnepélyes esküt a Kishegyesi-úti gazdasági iskolában. Az esküvőn részt vett Nagy József ny. rendőrőrnagy, a Légoptalmi Liga debreceni csoportjának ügyvezető alelnöke, a debreceni nőszövetség elnöke, akik beszédet, amelyben buzdította őket a további eredményes munkára. Ezúttal mintegy 300-an tettek esküt.

Anglia elszállította és elárvereztette Szicília műkincseit. A Matin beszámol arról, hogy Sziciliából az amerikaiak többszáz ládában műkincseket szállítottak Amerikába, ahol azok nagyrészt árverésen értékesítették. Úgy tudják, hogy másik részüket Angliába vitték.

Malária és éhínség dúl Észak-Egyiptomban. Elvált egyiptomi egészségügyi miniszter az ebnai és kenzi észak-egyiptomi nyomorvidékeken tett szemleútja után újságírók előtt kijelentette, hogy ezekben a tartományokban nagyon elterjedt a malária és nagy az éhínség.

A honvédség köszönete a Vörös Keresztnek. Vitéz Lakatos Géza vezérezredes a magyar honvédség nevében köszönetlevelet intézett a Magyar Vörös Kereszt országos elnökségéhez az áldozatkészségért, a karácsonyi szeretetszolgálatért, amelyek a honvédség karácsonyi ünnepét melegebbé és boldogabbá tették.

KÜLGAZDASÁG

Galamb Ferenc tájékoztatta a csizmadia szakosztályt a kiutalt anyag felhasználásáról és forgalombahozataláról

Az árhivatal megállapította a csizmak árát

A csizmadia szakosztály tegnap délután ülést tartott. Ülés előtt ki-oztatták a legújabb cipész és csizmadia javítási munkák árszabályát, amelyet a Kereskedelmi és Iparkamara adott ki. Az árszabályt darabonként 20 fillérről árusították a csizmadia iparosok részére, s minden cipésziparosnak a műhelyében ki kell függesztenie.

Az ülés megkezdésekor Szabó Gábor elnök üdvözölte a nagyszámú megjelent tagokat. Majd Kozma Gyula jegyző felolvasta a legutóbbi ülés jegyzőkönyvét. Közben bemutatták az árkormánybizottság által megtekintett és elfogadott férfi, női és gyermekcsizmákat, hogy a csizmadia iparosok a mintadarabok alapján készíthessék el a megrendeléseket. A mintadarabokat Szilágyi Márton csizmadiamester állította elő.

Szabó Gábor elnök beszámolt arról, hogy eljárta az árkormánybizottságnál, amely a következő csizmaárakat állapította meg:

Férfi box csizma (39-46)	200 P.
Férfi sertésbőr csizma (39-46)	156.85 P.
Női sertésbőr csizma (36-40)	134.11 P.
Gyermek sertésbőr csizma (30-35)	102 P.
Női csizma (42 számtól felfelé)	156.85 P.

Tanácskozás közben megérkezett Galamb Ferenc iparügyi miniszter, aki Szabó Gábor szakosztályi elnök üdvözölte és a szakosztály tagjai lelkesen megjelennének. Az elnök folytatva beszédét, beszámolt arról, hogy az Árhivatalnál a legnagyobb elismeréssel fogadták a csizmakat és megígérték, hogy ilyen súlyú anyagból a debreceni csizmadiak a legnagyobb mennyiségű csizmát tudják készíteni. Felhívta a tagok figyelmét arra, hogy a csizmákat a legnagyobb gondossággal állítsák elő, mert már is kilátásba helyezték, hogy amennyiben jó munkát végeznek, újabb anyagkiutalásban részesülnek. Bejelentette, hogy úgy a szakosztály elnöksége, mint az iparügyi miniszter elnöke, Galamb Ferenc, felelősséget vállal a lejárt hejyen a csizmak kifogástalan kivételéért.

Ezután Galamb Ferenc iparügyi miniszter elnök emelkedett szószárra. — Azért jött el személyesen a szakosztály ülésére, hogy közvetlenül részletes tájékoztatást adjon a kiutalt anyagmennyiség felhasználásáról. A főispánnak és a polgármesternek az az álláspontja, hogy ez az anyag csak a debreceni lakosság csizmaszükségletének ellátására szolgáljon. Eppen ezért ezeket a csizmákat csak maga a csizmadiamester a csizmadiaszűben árusíthatja. Ezeket a csizmákat tehát kereskedőknek átadni nem szabad. A csizmadiamesterek saját maguk felelősök a rendelkezésre bocsátott anyag felhasználásáért, azzal az utolsó dekáig elszámolni tartoznak. saját maguk felelősök a csizmak minőségéért és kivételéért, valamint annak eladásáért is. Hiszi, hogy a debreceni csizmadiaipar jó hírre va a legkisebb csirbát sem fog szenvedni s végtelen sajnálatos, mert nagyon súlyos is volna, a legkisebb visszaélés is, miután a hadigazdálkodáshoz tartozó anyagnak esélyes elvonásáról lenne szó, ami nem a rendes bűrség, hanem más fórum legszigorúbb elbírálása alá tartozna.

Galamb Ferenc ezután rátért arra, hogy mélységes fájdalommal tölti el az a hír, hogy a nagyműlt Csizmadia Arucarnok Szövetkezet kimondotta felszámolását és az ősi csizmadiaszűjőli meg kell válniok a csizmadiaiparosoknak. Nem kitalálja az okokat, amelyek ide vezettek; nem akar a legáltalablról sem felelőssé tenni senkit sem, hanem szíve szerint csak azt ajánlja a csizmadiaiparosoknak, hogy mentessék meg azt a kisebb és szerényebb hájlakót, a Hatvan-utcai házat. — Meg kell találni ennek a módját mindenképpen, mert a debreceni csizmadiaiparosok mégsem maradhat hátlak nélkül, nem árulhat

szibogón, vagy a vásárokon, hanem biztosítani kell továbbra is egy olyan állandó árusítóhelyet, amely eddig is megvolt és ezután sem lehet nélkülözni. Minth az ipartestület elnöke nagy szeretettel és nagy jó-

Az elmaradt anyagszállításokat sürgeti a debreceni iparosság

Az ipartestület előljárásági ülése

A Debrecen és Vidéke Ipari Testület tegnap este tartotta január havi rendes havi előljárásági ülését. Galamb Ferenc elnök üdvözölte a nagyszámú megjelent tagokat. Bejelentette, hogy eddig hét szakosztály tartotta meg üléseit, a túlnyomó többségben mindenütt a régi vezetőséget választották meg. Egyedüli változás az Iparos Körében történt. Krisch Károly elhárítatlan akadályok miatt, érdemes munkásság után megvált az elnöki tisztéről, helyébe azonban egy hasonlóan lelkes és agilis férfi: Csécsics Lajos került, amit az előljárásági általános eljenzéssel fogadtak.

Az előljárásági egyhangulag teljesítette Lajos Bélának, az ipartestület kiváló képzettségű, agilis aljegyzőjének azt a kérélmét, hogy éppen úgy, mint más alkalmazottaknak, az OTI és a kereseti adóját az ipartestület állvállalja. Feltrnak a munkafelügyelőséghez, hogy ehhez hozzájárulását adja meg.

Egyébként más tisztviselők beadványa kapcsán, az ipartestület az új költségvetéssel kéri fogja az iparügyi minisztertől a tisztviselők általános fizetésrendezésének engedélyezését.

Pataky József alelnök felhívta a figyelmet arra, hogy a városi munkaszaki bizottság pénzeket öt órakor a fedett-uszodában ülést tart, valószínűleg a fedett-uszoda átvétele vé-

Ma délelőtt döntenek a kéményseprő segédek bérvitájában

Az iparügyi minisztérium képviselője, Pálvölgyi Tibor miniszteri titkár csütörtökön délelőtt a Kereskedelmi és Iparkamarában értekezletet tartott az iparhatóság, az Iparkamara és a kéményseprősegédek küldöttsége bevonásával és tudomására hozta a kéményseprősegédeknek, hogy az iparügyi minisztérium a bérvitában mindaddig nem folytatja le a tárgya-

Országos vásárok

Január 30., vasárnap: Teké (Kolozs), Január 31., hétfő: Barót (Háromszék), Dombóvár (Tolna), Gyöngyös, Hajdúbozsó (Hajdu), Ipolyg, Kapuvár (Sopron), Mándok (Szabolcs), Muzsla (Esztergom), Nagykároly (Szatmár), Putnok (Gömör), Tápótelek (Pest), Teké (Kolozs), Február 1., kedd: Barót (Háromszék), Dás (Szolnok), Ipolyg, Kállósején (Szabolcs), Nagykanizsa (Zala), Oláhzentgyörgy (Borsod), Szatmárnémeti (Szatmár), Teké (Kolozs), Február 2., szerda: Balmazújváros, Barót (Háromszék), Beregszász (Bereg), Kiskunhalas (Pest), Királydáróc (Szatmár), Nagybecskö (Máramaros), Nagykapos (Ung), Orosháza (Békés), Somkerék (Szolnok), Szalárd (Bihar), Szatmárnémeti (Szatmár), Vésztő (Békés), Zsámbék (Pest), Február 3., csütörtök: Baranyavár (Bács-Bodrog), Barót (Háromszék), Berettyóújfal (Bihar), Csantavér (Bács-Bodrog), Csütörtök. Egeres (Kolozs), Erdőd

akarattal hívja fel erre a csizmadia iparosok figyelmét (Lelek eljenzés.) Szabó Gábor elnök a leghálásabb szavakkal köszönte meg Galamb Ferenc elnök nagyon becses támogatását. Kijelentette, hogy mindent, ahol Galamb Ferencet megjelennék, megnyíltak előttük az ajtók és a legszívesebben fogadták a legbiztosabb elismeréssel tartozik Galamb Ferencnek a nyai jóindulatért.

Majd az elnök részletesen ismertette Szilágyi Mártonnal együtt a csizmak elkészítésének körülményeit a szakosztályal.

get. Indítványozza, hogy az ipartestület kérje kerjen kedvezményes jegyek engedélyezését az iparosság részére a városi uszodába.

Az ipartestület ügyforgalma december hónapban a következő volt: Iktatásba beérkezett 422 ügydarab, beszerződött 14 tanonc, felszabadult 44 tanonc, töröltek 22 tanoncot. Ipari váltókat 18-an, iparukat beszűntették 13-an.

A december havi pénzüri forgalmi így alakult: Bruttó bevétel 60.042.30 pengő, kiadások levonása után egyenleg mint maradvány 1944 január 1-re 2335.17 pengő.

AZ ÚJ KAMARAI TAGOK KINEVEZÉSE ELŐTT AZ IPARTESTÜLETEK MEGHALLGATÁSÁT KIVÁNJÁ AZ IPAROSSÁG

Pataky József felhívta a figyelmet arra, hogy kamarák autonómiájának részleges visszaállítása küszöbön áll. Kivánatosnak tartja, hogy az új kamarai tagok kinevezése előtt hallgassák meg az ipartestületeket. Ne döntsenek az iparos-tagoktól az iparosok minden megkérdése nélkül! Sürgős felterjesztésben kérjenek tehát ebben az irányban rendelkezést az iparügyi miniszter-től.

Az előljárásági egyhangulag elfogadta az indítványt.

lást, míg a segédek a munkát fel nem veszik. A kéményseprő segédek kijelentették, hogy még csütörtökön délután jelentkeznek munkaadóiknál szolgálattételre. Így kilátás van arra, hogy ma, pénteken a békés tárgyalások megindulhatnak és teljes közmegelegedésre eredményre vezetnek.

(Szatmár), Hives, Kaposvár (Somogy), Keszthely (Zala), Kiskunhalas (Pest), Kurhgyes (J. N. K. Sz.) Onód (Borsod), Somkerék (Szolnok) Szamosújvár (Szolnok), Turteberes (Ugocsa), Ungvár, Zalaszentgróf, Zsámbék (Pest). Február 4., péntek: Makó (Csanád), Szamosújvár (Szolnok), Február 5., szombat: Csanádpalota (Csanád), Fülel (Nógrád), Makó (Csanád), Nagymajtény (Szatmár).

— Kárlelkony álmok irás. Ertesítem a város érdekelt közönségét, hogy Hajdú vármegye központi járásának főszolgabírájától a „Vámospércsi Vadásztársulat” Vámospércs közszeg határában levő vadászterületén a kártékony és ragadozó állatoknak mérgegyt való pusztítására kérj engedélyt. Azoknak akiknek a mérgegyt való pusztítás ellen kifogásuk van, — észrevételeiket 3 napon belül Vámospércs közszeg előljáróságánál, vagy Hajdú vármegye központi járásának főszolgabírájánál tegeyk msg. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

SPORTRIMONDO

El kell simítani az ellentéteket a helyi sportegyesületek között

Az elmúlt labdarugó évadban szomorúan tapasztaltuk, hogy a helyi labdarugó egyesületek között nem a legnagyobb az egyetértés. Különösen áll ez a DVSC-re és a Villanygyára. A két egyesület több alkalommal rendezett közösen rendezésben mérkőzést. Ez azt igazolja, hogy az ellentétek nem éppen az egyesületek között, hanem az egyesületek szurkolói között állnak fenn. Egészen visszatartóan hatott, amikor a DVSC egy vidéki csapattal mérkőzött és a Villanygyár szurkolói a vidéki együttest buzdították és ez megtörtént a Villanygyár részéről is: a DVSC szurkolói az ellenfelet buzdították. Egy bizonyos: mindkét csapat Debrecen város színeit harcol és minden jó érzésű debreceni ember debreceni csapat győzelmének örül. Reméljük, hogy a közelgő tavaszi szezonban a két egyesület szurkolói táborában között az ellentéteket sikerül elsimítani. Ez a közönségnek is érdeke, mert csak akkor lehet közösen mérkőzéseket rendezni, ha az egyesületek között meg van a harmónia.

SPORTTRIMONDO

Debrecen város válogatottjával játszik a DVSC vasárnap. A mérkőzés a nagyerdei Stadionban lesz délelőtt, a DVSC csapatát csak a pesti edzés után állítják össze. A válogatott gerincét a Villanygyár és a Tiszthelyettesek csapata fogja adni.

Február 6-án Szegeden szerepel a magyar katonaválogatott, amelyek két ízben is pompás győzelmet aratott a német katonaválogatott fölött.

Válogatott birkózverseny és judobemutató lesz vasárnap Debrecenben. Délután 4 órai kezdettel a DVSC sportcsarnokban a magyar válogatott birkózcsapat a vasutas válogatottal mérkőzik. A Sportcsarnokot eddig máig felavatta a kosárlabda válogatott, most a birkózó válogatott következik és mint értesültünk, február folyamán válogatott teniszőrök jönnek a sportcsarnokba. A birkózverseny kapcsán judobemutató rendezésére is sor kerül. Nagy érdeklődés előzi meg a versenyt.

A debreceni kosárlabdázók edzése ma a szokástól eltérően nem a DVSC sportcsarnokában lesz, hanem a Piarista gimnázium tornatermében. Kérik a vasárnap Szolnokra utazó DVSC és DEAC kosárlabdázókat, hogy az edzésen valamennyien jelenjenek meg. Szolnokon tartalékosan játszik a DVSC. A következő játékosok: Páznok Szolnokra: Farkas, Kohonitz, Arday dr., Szöllösy, Varga, Bertényi. A DEAC női csapatában az alábbi játékosok szerepelnek: Afonvi, Kovács, Klis, Kiss Magda, Kiss Éva, Wagner. Vasárnap este már vissza is érkeznek a versenyzők.

Felkérem a D. Villanygyár valamennyi játékosát, hogy ma este 6 órára az egyesületi helyiségben okvetlenül jelenjenek meg. Intéző.

— Alétkőbb teszik a magyar német sportkapcsolatokat. A két nemzet közt a közeljövőben barátságos ükölvívő viadal rendezését veték terbe.

Vedressy István dr. ismert régi sportember Debrecenben járt. Újra a sport dal és régi magyar sportjátékok gyűjtésével van kapcsolatban. Debreceni tartózkodása alatt anyagot gyűjtött a Diákpartár megindulásán: történetéhez is.

Háromnegyed 11 órakor lesz a DVSC—Debrecen válogatott mérkőzés. Vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órai kezdettel a DVSC Debrecen válogatott csapatával játszik barátságos mérkőzést. Ezen a mérkőzésen az új szerzemények már résztvesznek.

**NÉMET SPORT-VEZÉREK
BUDAPESTEN**

Arno Breitmeyer német birodalmi sportvezető és dr. Arthur Jensch, a német birodalmi testnevelési szövetség sport és külügyi osztályának vezetője társaságában január 24-én Budapestre érkezett. A német vendégek január 25-én vitéz Bély Alajos vezérére, az ifjúság honvédelmi nevelésének és testnevelés országos vezetőjének elnökletével megbeszélést tartottak a magyar sport vezetőivel. Az értekezlet eredményeként kimondták, hogy Németország, illetőleg Magyarország ezidőszakra válogatott országok közötti mérkőzéseket nem rendez egymással, hanem csak szabad megegyezés alapján álló barátságos találkozásokat.

Debreceni Vasutas Sport Club.
16/1944. sz.

MEGHÍVÓ

A Debreceni Vasutas Sport Club 1944. év február hó 13-án délelőtt 9 órakor tartja a Máv. műhely „Egyetértés” helyiségében a rendes évi

közgyűlést, amelyre az egyesület azúton hívja meg a tagjait.

- Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtitkári jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés, számszámokkal és költség előirányzattal. 4. Számvizsgálók jelentése. 5. Felmentvény iránti határozat hozatala. 6. Tisztikar és a választmány megválasztása 1944. évre. 7. Esetleges indítványok.

Határozatképtelenség esetén a második közgyűlést ugyanazonnap délelőtt 10 órakor tartjuk meg tekintet nélkül a megjelentek számára.

Az esetleges indítványokat 8 nappal a közgyűlés előtt írásban az egyesület elnökségének be kell adni, mert csakis azok tárgyalhatók.

Debrecen, 1944. évi január hó 24. Olvashatatlan aláírás főtitkár. Olvashatatlan aláírás ügyv. elnök.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Imre Benyovszky** Alföldi Sajtóvállalat Rt. Felelős kiadó: **Balogh István.**

4959/1944. fj.

HIRDETMENY

Közölöm a város érdekeit lakosságával, hogy a 38.000 1943. Ip. M. sz. rendelet 12. §-a alapján Debrecen sz. kir. város közigazgatási területére kiterjedő működési körrel szervezett vaselosztó bizottság elnöki teendői alul — más irányú szolgálattal elfoglaltság miatt — Dr. Bistey Balázs városi II. o. közigazgatási fogalmazót urat felmenttem és helyébe a vaselosztó bizottság elnökül. Dr. Vass József városi I. oszt. közigazgatási fogalmazó, tb. árvaszéki ülnök urat jelöltem ki, akinek hivatali helyisége Simonffy utca 1. sz. (városi árvaszék) alatt van.

A hivatkozott rendelet alá eső vas-áru cikkek vásárlása iránti kérelmek tehát a jövőben nevezett elnök úr hivatali helyiségében bélyegmentesen nyújthatók be.

Debrecen, 1944. január 24. **POLGÁRMESTER**

Szalacsi Ráca Imre regénye:

A KERESZT

(109)

— Kaplony Balint uram serege hol van ilyenkor? — kérdezte keserűen Emre pap úr, mert látta, hogy a gazdag úr is ott hallgatja saját jobbágy szájából az eseményeket.

— Az, pap uram, igazán nem tudom, merre jár, mert egyetlen darabontot mi nem láttunk, csak futó, menekülő magyarokat, akik a hátukon hozzák családjukat, minden vagyonukat.

— Engem ismersz-e, ember? — állott hirtelen a homályos reggelen jobágya elé Kaplony Balint.

— Nem ismerlek, uram, soha se láttam az ábrázatod? — hajlott meg még jobban megterhelt háttal a jobágy.

— Én vagyok a földesurad!...

— Isten tartson meg, uram, de most otthón kellene lenned, mert nagy rombolás folyik arra, nem hinném, hogy kastellumod megússza szárazon!...

— Azt ne féltsd, ember, ott az én asszonyom van a gyermekekkel. Ott nincs hiba! — szólott Kaplony Balint, de Emre pap úr úgy érezte, hogy nem egészen meggyőző a szó ereje most a hangos szájú nagyúr ajkán.

A tatár elől futó menekülteknek helyet adott Dósa úr, no meg a Boldogkert ura, Móric, annál is inkább, mert veje jobbágyai közül kerültek ki a legtöbbek.

Kaplony Balint nem várta meg a frissen sült disznóhúst se, hogy reggelre egyék, összeszedte legényeit és mint a fergeget vágatott ki Debrecenből, hogy a még mindig pirkadó keleti ég felé száguldó paripáján minél előbb elérje fészket, ahol jó biztonságban hagyta övéit.

Egy hét alatt felduzzadt a fekete haláltól erősen megfogyott város népe. Mindenkit szívesen láttak és az üressen álló házak, tűzhelyek hamar szállást adtak az otthontalanoknak és a szállás után kedvet a szállásolóknak, akik nem is gondoltak már arra, hogy visszatérjenek egykori falvaikba, ahol por és hamu várta őket.

A tatár-rombolás és romlás hírére olyan falvak népe is felkerekedett, melyeknek közelében se járt a tatár. Eljöttek, hogy Debrecen oltalma alatt menedéket találjanak. Tavaszra többen laktak a városban és a környéken, mint a fekete halál előtt.

Ekkor már híre járt, hogy a portyázó, szerte kalandozó tatár csapatok kivonultak egy szálig az országból, ellenben újabb kun rajok húzódtak be a déli szorosokon, akiket a királyi parancs a Maros mellékén telepített le.

— Elmult a tatárveszély, mert keletről az arabok támadták meg a török szövetségeseikkel a tatárokat! — hozta a hírt egy domonkosrendi barát, aki Váradra igyekezett.

Dósa úr nem sokat adott most már a mendemondákra, de megszervezte az embereit és minden eshetőségre készen a város közelében foglalkoztatott minden épkezláb férfiembert.

Kastelluma öreg tornyát újabb fallal rakatta körül és kibővítette a földalatti menedékhelyet. A kert falait felhúzatta egy öllel és a kapuk elé vassal pántolt rezeseket csináltatott.

— A szentegyház falát is erősítétek meg, pap urak, ott sok ember elfér, ha baj találna lenni! — adta ki a rendelkezést.

— Gondolod, hogy nem mult el a veszély, uram? — kérdezte Emre pap úr.

— Ezek a nyargalók csak megnézték, hogy milyen állapotban van az ország, milyen erővel kell számolniuk, de hiszem, hogy közelesen nagyobb sereg jó, sőt maga a hódító is itt próbálja ki fegyverét.

— Ha ezek csak tájékozódást kerestek, akkor sok reményünk nem lehet... — mondta lemondó mozdulattal Péter atya.

— Építétek teljes erővel a szentegyházat, aztán Isten legyen irgalmas bűnös lelkünknek! — sietett a déli mezőre Dósa úr, ahol kopjásai gyakorlatoztak már egy hete, hogy a tatár csapatok támadását milyen úton-módon hárítsák el, ha szükség lesz reá.

A munka lassan haladt, mert a régi, tanult és kipróbált mesterekből alig maradt valaki, a jobbágy munkások is belepustultak a multesztendei járványba és szinte egészen újra kellett tanítani az embereket éppen akkor, amikor a legfontosabb, a befejező része közelgett az építésnek.

— Nem fejezzük be ebben az esztendőben sem, atyám! — panaszkodott Emre pap úr.

— Annyit adunk magunkból, amennyit erőnk enged, fiam, hiába erőltetjük ketten, ha tehetetlenek azok, akiket urunk segítségül adott!...

— Minden vágyam az, hogy készen álljon a szentegyház, mely előtt a pogány is leborul, ha úgy sikerül, ahogy én tervezem.

Kettőzött munkakedvvel és nagyobb buzgósággal folytatták a munkát, de alig látszott valami haladás.

A nyár is eljött, de a tatároknak se híre, se hamva, mintha elnyelte volna őket a föld.

(Folyt. köv.)

Vasárnapra már feladhatja
apróhirdetését kiadóhivatalunkban,
Piac-utca 56. szám,
Megyeháza mellett

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magánynyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78. 8

Gálcsy tizenhétéves nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 28-72. 214

Betöltendő állások nőknek

Déli Hírlap kézbesítésére asszonyokat, vagy férfiakat felvesszünk Munkaidő déli 1 óráig 3 óráig Jelenkezni Ferenc József-út 56. szám. „Debreceni Újság Majdföld” kiadó hivatalában lehet egészen nap. 357

Tanulóanyagokat nyomdába és könyvkötősegedet azonnali belépésre keresünk József kir. hg.-u. 16

Oktatás

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépíró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 5475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Sajtóhívny-u. 1. 495

Rádió

... győztesen ... átlított debreceni vonat ... levelezőlapok kap ... Debreceni Újság ... kiadóhivatala ... Ferenc József-út ... 917-12-w

Ajánlat

... győztesen ... átlított debreceni vonat ... levelezőlapok kap ... Debreceni Újság ... kiadóhivatala ... Ferenc József-út ... 917-12-w

Szörme bundákat javítok, alakítok, festek. Veszék, eladók. Kőváry szűcsmester, püspöki palota I. 31. v. 968

Simonffy-utca 1-b. alatti Frick Imre műköszörűs kék, borotvák és mindenféle vágó eszközök szakszerűen készírel. 377

Börönd, társasjáték legolcsóbban kapu aat. játékboltban, Piac-u. 69. 994

Téli meleg szövetek, kezyük, sálak olcsón beszerezhetők Pethő kézmunkaliparban, — Szent Anna u. 10. Kötő társaság mérték utáni készítése hozott anyagból is.

Férfi száras és felpőcipő zöld utalványra, utánvétellel szállítok, vitéz Csató András, Földes. 1098

Kereslet

Csonthulladékok a legmagasabb napi áron veszek Vaskovits, Pacsirta u. 17. Telefon: 26-94. Hívásra érte. ildök. 936

Oeska vasat, fémét, gépet a legmagasabb áron veszek, Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94. 937

500-tól 1000 darabig bonjásból kikerült téglat veszek. Egy tégla lehet több darabból is. — Cím a kiadóban. vv-1040

Használt gramofon lemez veszünk, Szendrő Sándor zongora, gramofon és hangszerárúktára Bajtóhyányi-u. 22. 839

Pontosan mérő konyhamérleget keresek megvételre. Cím: Magoss Gy. tér 21. szám. 1096

Ékszer, arany, ezüst

Aranyat, ezüstmetét, ékszereket napiáron veszek Lakács Sándorné, Piac utca 56. 62

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szleicsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas-utca 2. 60

Divatcik

Finom úridíjat, cikket, szövet vásároljon Kiss úridíjat, üzletéből, hol ruháit legutolsó divat szerint tökéletes szabással készítik el, Ferenc József út 16. Alföldi palota. 319

Lámpaerőyök, hangulalámpák készítője Tasnáci Kovács Sándor. Debrecen, Ferenc József-út 46. udvarban. 410

Retikült, divatövet, turbáni, divatsapkát, nyakkenőt, divatkendőt, Perikült, Ferenc József-út 25. 378

Bőrkesztyűk, retikültök melltartók, csipőszorítók finom kivitelben kaphatók Bőr István keszűsmesternél, Ferenc József út 20. (Városháza) 320

Eladó ingóság

Betegtolókoesi, politrozott háószoba, nagy ebédő kredenc, konzultükör, nagy kerek asztal, vaskályha, székek eladók Komlóssy-út 15. 515

Használt ruha

Eladó használt hócsizma cipő nélkül viselhető, 37-es, 36-os női bőrtalpú cipő teljesen jó. Küküllő utca 7. 1099

Perzsaláb bunda rövid, kifogástalan karban Altmann szűcsnél (Miklóssy-utca 2. alatti Nyomozó) 1099

Lakáscsere

Új eső beru központi évi egyszobás, előszobás konyhás, spájzos lakószobát elcserelem a belvárosban kéőszobással. Erdőkölöni Piac-u. 49. szám nyomda. 1090—1—30

Lakás-és szobakereslet

Tanuló bútorozott szobát keres. Címét a kiadóba kérek. 1099

Eladó ház

Miképeresi rokkanttelepen, Erdélyi-utca 33. számú ház eladó. 1038

Butor

Minék a fényes kirakati butor olcsóbban vásárolható mindenféle lakberendezési tárgyat udvari autórúzettemben, Piac u. 71. sz. 1966

Gazdasági eszközök

Mezőgazdasági gépek, eszközök, alkatrészeket bármilyet vesz, elad, vagy becserel vitéz Nagy János, Hatvan utca 11. Telefon 26-19. 1874

Eladó ingóság

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén Igazgató: Remogyi Gábor.